

JYVÄSKYLÄN YLIOPISTON
TIEDOTUSLEHTI
No 7/2008

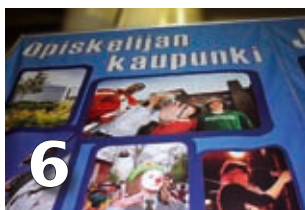
Tiedonjyvä

**Viittomakielinen opetus
voimaannuttaa koko yhteisöä – s. 10**

**Laatutyö ei lopu
auditointiin – s. 20**

Teemana kolmannet kotimaiset

- 10 Viittomakielinen opetus voimaannuttaa koko yhteisöä
- 12 Messissä filiksessä
- 13 Coolisti kolmannella kotimaisella
- 15 Venäjänkieliset ovat Suomen suurin kielivähemmistö

■ Lisäksi

- 4 Lyhyet
- 17 Täällä Berkeley
- 18 Juhlavuoden kalenteri
- 20 Auditointi on täällä
- 22 Yksi meistä
- 24 Liikunta ja terveys
- 26 Väitökset
- 27 Tietoniekka
- 28 Tiedonnälkään
- 29 Kolumni
- 30 Kalenteri
- 32 Nooan arkki
- 33 Summary
- 34 Vitriini

Tiedonjyvä

43. vuosikerta
Painos 5 100 kpl
Vastaava toimittaja
Anu Mustonen
puh. (014) 260 1054
anu.mustonen@adm.jyu.fi

Toimitussihteeri
Kirsi-Marja Nurminen
puh. (014) 260 1055
kirsi-marja.nurminen@adm.jyu.fi

Ilmoitusmyynti ja tilaukset
Kalevi Luoma
puh. (014) 260 1049
kalevi.luoma@adm.jyu.fi

Toimituksen postiosoite
Jyväskylän yliopisto/
viestintä
PL 35
40014 Jyväskylän
yliopisto

Käyntiosoite
Seminaarinkatu 15,
hallintorakennus, 4. kerros
Faksi (014) 260 1041

Julkaisija
Jyväskylän yliopisto
Forssan Kirjapaino 2007

Sisäinen jakelu:
Virastomestarit
ISSN 0789-4805

Seuraava numero
ilmestyy 6.2.2009

Kannessa: Viittomakielisen
luokanopettajakoulutuksen
koulutuspäällikkö Jaana
Keski-Levijoki.
Kuva: Petteri Kivimäki
Tiedonjyvän tilaukset:
[www.jyu.fi/viestinta/
tiedonjyva](http://www.jyu.fi/viestinta/tiedonjyva)
Juttuvinkit toimitussihteerille

Matti Leino
vararehtori

Tarkistuspiste

Jyväskylän yliopiston laadunvarmistusjärjestelmä auditoidaan 1.–3.12., jolloin Korkeakoulujen arviointineuvoston auditointiryhmä työskentelee yliopistossamme ja muun muassa haastattelee noin kahta sataa yhteisöemme jäsentä. Auditoinnin tulos selviää maaliskuuhuhtikuussa. Jos auditointiryhmä toteaa, että laadunvarmistusjärjestelmämme täyttää arviointineuvoston määrittelemät kriteerit, se suosittelee neuvostolle auditoinnin hyväksymistä. Neuvoston päätös joko on hyväksyvä tai edellyttää uusinta-auditointia kahden vuoden kuluttua päätöksestä.

Yliopistossamme on tehty työtä hyvän laadunvarmistusjärjestelmän luomiseksi jo useita vuosia. Olen ollut työssä mukana aluksi varsin kriittisenä laitosjohtajana ja myöhemmin laadunkehittämisryhmän puheenjohtajana. Parhaiten on mieleen painunut suuri ja arvokas työ, jonka henkilöstö ja opiskelijat ovat tehneet hyvän järjestelmän kehittämiseksi. Tästä kiitän lämpimästi mukana olleita eli oikeastaan koko henkilökuntaa, mutta varsinkin laaduvastaavia ja laatupäällikkö **Pirjo Halosta** ja laatusuunnittelija **Soile Väänästä**. Kuten yliopiston johdon ja opiskelijoiden vuorovaikutuksessa yleensäkin, tässäkin työssä opiskelijat ovat olleet asian- tuntevasti ja rakentavasti mukana. Koskettavin kritiikkikin on tullut ylioppilaskunnan aktiiveilta, ja se ollut hyvin hyödyllistä.

Ei ole tarpeen korostaa, millaisessa paineessa Suomen yliopistolaitoksessa työskennellään. Monia merkittäviä ja työllistäviä uudistuksia ja selvityksiä on meillä tuottavuusohjelman vielä vaikuttaessa. Jos on yksiköissä tehty laatu-työtä, niin on hallintovirastossakin ja sen kaikilla vastuualueilla. Yliopiston johto on sitoutunut työhön. Ilman tätä panosta olisimme pulassa.

Minusta tuntuu, että yksiköissä on vallitsevana juuri sellainen henki, jollaista nyt tarvitaan: Me olemme tehneet hyvää työtä, ja nyt osallistutaan auditointiin ja hyvin menköön. Varsin monethan auditointiin osallistuvatkin, muiden muassa kaikkien tiedekuntien johto ja valitut laitokset. Sieltä täältä kuuluu vielä arveluja siitä, olisiko meidän yksikköemme se jokeri. Tämäkin vaikuttaa hyvältä.

Kaikki varmasti tietävät, että työ jatkuu auditoinnin tuloksesta riippumatta. Aika paljon on vielä teke- mistä itse järjestelmässä, ja joka tapauksessa laadun hallinta monine osa-alueineen on päättymätöntä toimintaa. Sertifiointi- ja akkreditointiajatukseksi on. Kuten laatupäällikkö asian ilmaisi, tilanne muistuttaa väitös- kirjan valmistumista, joka yliopistoväelle on jonkin- alku, ei loppu.

Ahtisaarelle nimikkosali Agoraan

Jyväskylän yliopisto nimeää suosituimman luentosalinsa, Agora-rakennuksen Auditorio 1:n, Ahtisaari-saliksi. Rehtori **Aino Sallinen** julkisti nimikkosalin 6.11. yliopiston yrittäjäillassa.

– Presidentti Martti Ahtisaari suhtautui nimikkosalipyynnöön ilahtuneesti. Yliopistollemme on suuri kunnia nimetä sali kunnia-tohtorinsa ja Nobelin rauhanpalkinnon saaneen kansainvälisen vaikuttajan mukaan, rehtori Aino Sallinen kuvailee.

Ahtisaari-salin nimilaatta paljastetaan juhlallisoin menoin yliopiston 75-vuotisjuhlavuoden 2009 alussa. Juhlavuonna yliopisto toteuttaa laajan varainhankintakampanjan. Merkittävimmät lahjoittajat saavat nimensä Agoraan näyttävälle paikalle sijoitettavaan kunnialaattaan, joka suunnitellaan yhdessä arkkitehti **Arto Sipisen** kanssa.

Presidentti Martti Ahtisaari on aiemmin antanut luvan vuosittaisen nimikkoluennon järjestämiseen Jyväskylän yliopistossa yhdessä Jyväskylän kaupungin, Keskiuomalaisen ja Keski-Suomen henkisen maanpuolustuksen liiton kanssa. Ensi vuonna luento järjestetään kymmenennen kerran.

Jyväskylän yliopiston kunnia-tohtoriksi presidentti Ahtisaari vihittiin vuonna 2000.

Ympäristöntutkimuskeskus juhlii ja uudistuu

Jyväskylän yliopiston ympäristöntutkimuskeskus viettää 40-vuotisjuhliiaan 4.12. kutsuvierasseminaarin merkeissä. Ympäristöntutkimuskeskuksen edeltäjä, Jyväskylän hydrobiologinen tutkimuslaitos, perustettiin Jyväskylän yliopiston ja yliopistoyhdistyksen aloitteesta vuonna 1968. Sen tehtävä oli tuottaa tietoa silloisen uuden vesilain toimeenpanoa varten ja tehdä enusteita pahoin likaantuneen Päijänteen puhdistumiskehityksestä.

Tutkimuslaitos vauhditti omalta osaltaan myös vesistötieteellisen opetuksen ja tutkimuksen käynnistymistä nuoren yliopiston toiminnassa.

Tutkimuslaitos liitettiin vuonna 1976 yliopistoon, osaksi muutama

vuosi aiemmin perustettua biologian laitosta. Laitokseen keskittyikin ainutlaatuisista vesistötutkimuksen asiantuntemusta. Professori **Pauli Baggen** ohella pitkään Jyväskylässä vaikuttaneita tutkijoita ja opettajia ovat **Pertti Eloranta**, **Jukka Särkkä**, **Lauri Paasivirta** ja tutkimusyksikön **Lasse Hakkari** ja **Kaj Granberg**.

– Nyt, kun ympäristöntutkimuskeskus aloittaa viidettä vuosikymmentään, toiminta jatkuu uuden Ambiotica-tunnuksen alla. Laboratoriotoinninnat ovat tuota tunnusta käyttäneet jo aikaisemminkin. Myös julkaisemamme Ahdin Sanomien nimi muuttuu Ambioticaksi, kertoo ympäristöntutkimuskeskuksen johtaja **Jarmo Meriläinen**.

Uusi tutkimusmääräraha akatemiaprofessoreille

Rehtori Aino Sallinen on päättänyt ottaa huippututkimuksen edistämiseksi käyttöön uuden rahoitusinstrumentin, Jyväskylän yliopiston tutkimusmäärärahan akatemiaprofessorille. Määrärahan suuruus on 50 000 euroa vuodessa, ja se osoitetaan koko akatemiaprofessuurikaudelle. Määrärahaa on tarkoitus käyttää erityisesti tutkijatohtorei-

den palkkaamiseen akatemiaprofessorin johtamaan tutkimusohjelmaan.

Jyväskylän yliopiston tämänhetkiset akatemiaprofessorit ovat **Kari Palonen** yhteiskuntatieteiden ja filosofian laitoksesta, **Kari Rissanen** kemian laitoksesta ja **Johanna Mappes** bio- ja ympäristötieteiden laitoksesta.

NIKI RUTANEN

Tämä ei ole sähkötuoli. Tutkija Jussi Peltonen mittasi osallistujien reaktioaikoja.

Yritysilta kokosi kumppanit

Yritysilta Agorassa 6.11. tarjosi yllätyksellisiä toimintapisteitä, yhdessä-oloa ja verkottumista asiantuntijoiden kanssa yliopiston kumppaneille. Taapahtuma kokosi noin 150 osanottajaa. Puheenvuorossaan toimitusjohtaja **Arto Tiitinen** Keski-suomalaisesta kehotti yrityksiä hyödyntämään yliopiston mahdollisuuksia rohkeammin.

Toimintapisteissä pääsi muun muassa Nanoscience Centerin tutkimuksen ytimeen näkemään nestemäisen tyypin ominaisuuksia -196° lämpötilassa, kestomagneetteja ja YBCO-suprajohteen. Agora Centerin

osaajat kertoivat, miten yhdistää tietokonepeleissä huvi ja hyöty, ilo ja oppiminen. Vivecan pisteessä mitattiin verenpainetta, lihasvoimaa, räjähtävää voimantuottoa tai reaktioaika.

Harjoittelijapörssi teki tutuksi opiskelijoiden osaamista, Täydennyskoulutuskeskus tarjosi johtamisoppia ja tutkimus- ja innovaatiopalvelut kertoi, miten tutkimuksesta saa potkua liiketoimintaan. Kirsti ja Torsti -luukulla kyseltiin esimerkiksi kastemadoista, tietotekniikasta ja taiteesta. -LH

Kaupungilta juhlakeräykseen 150 000 euroa

Jyväskylän kaupunginvaltuusto hyväksyi kokouksessaan 3.11. uuden Jyväskylän juhlapäätöksen, jonka mukaan se osallistuu Jyväskylän yliopistosäätiön juhlakeräykseen 150 000 eurolla. Yliopiston ja tutkimuslaitosten korkeatasoisuus sekä teknologia-, liikunta- ja opiskelukai-

pungin maine ovat valtuuston mukaan kaupungin vetovoimaan vaikuttavia tekijöitä.

Yliopistosäätiön toiminnassa on keskeistä Jyväskylän yliopiston ja eri tahojen, kuten kuntien ja elinkeinoelämän, yhteyksien ja yhteistyön edistäminen ja tukeminen.

Fysiikan laitos laatuyksiköksi

Fysiikan laitos on yksi Korkeakoulujen arviointineuvoston (KKA) valitsemista kymmenestä yliopistokoulutuksen laatuyksiköstä vuosille 2010–2012. Arviointi toteutettiin opetusministeriön toimeksiannosta viidennen kerran. Päätöstä käytetään yliopistojen seuraavan kolmi-vuotisen tulossopimuskauden tuloksellisuusrahanjaon perusteena.

Valitut laatuyksiköt muun muassa panostavat opettajien pedagogisten taitojen kehittämiseen, yksikössä tehtävä tutkimus ja koulutus kytkeytyvät toisiinsa, työelämä- ja huomioidaan tutkinnoissa, koulutus- ja tutkimusyhteistyö sekä verkottuminen ovat monipuolisia ja kansainvälisiä ja koulutusta kehitetään jatkuvasti.

Muut nyt valitut laatuyksiköt ovat farmasian tiedekunta ja tietojenkäsittelytieteen laitos Helsingin yliopistosta, kasvatustieteiden ja opettajankoulutuksen yksikkö sekä prosessi- ja ympäristötekniikan osasto Oulun yliopistosta, Teknillisen korkeakoulun tietotekniikan laitos, Lapin yliopiston sosiaalityön laitos, Lappeenrannan teknillisen yliopiston tuotantotalouden osasto, Taide-teollisen korkeakoulun elokuvataiteen ja lavastustaiteen osasto sekä Turun yliopiston lääketieteellinen tiedekunta.

Säätiön pääoman kartuttaminen mahdollistaa säätiölle nykyistä vahvemman roolin yliopiston kehittäjänä erityisesti niillä alueilla, jotka liittyvät yliopiston tehtävään yhteinä koko maakunnan kehityksen veturina, valtuusto perustelee päätöstään.

Kokkolan opettajankoulutus täytti 20 vuotta

Luokanopettajien aikuiskoulutus on toiminut Kokkolassa vuodesta 1988 alkaen. Sen merkitys alueen opettajien kelpoisuusasteeseen ja yleiseen koulutustasoon on ollut huomattava. Valmistuneiden luokanopettajien ja kasvatustieteen maistereiden lukumäärässä lähestytään 800:n rajaa. Vuodesta 1997 alkaen järjestettyjen jatko-opintojen satoa ovat kuusi tohtoria ja kahdeksan lisensiaattia.

Opettajankoulutus alkoi Kokkolassa vuonna 1988 luokanopettajien poikkeuskoulutuksena, jonka tarkoituksena oli vähentää opettajapulaa lähinnä Keski-Pohjanmaalla. Alusta asti koulutusta pyrittiin kehittämään aikuisopiskelijoille soveltuvaksi. Vuonna 1994 luokanopettajien aikuiskoulutus vakinaistettiin pysyväksi osaksi Jyväskylän yliopiston opettajankoulutusta.

Kaupunki ja oppilaitokset isolla osastolla Studiassa

Perinteiset Studia-messut järjestettiin lokakuun lopussa messukeskuksessa Helsingissä. Jyväskylän yliopistolla, Jyväskylän kaupungilla ja ammattikorkeakoululla oli ensimmäistä kertaa yhteinen messuosasto.

– Osasto toimi hyvin ja erottui hienosti muista. Yliopistossa opis-

kelusta haluttiin tietää etenkin liikunnasta, psykologiasta ja eri opettajakoulutuksista. IT-tiedekunta oli tiedekunnistamme näyttävimmän mukana, kertoo opintohallintopäällikkö **Tuula Maijanen**.

Tapahtumassa vieraili kahden messupäivän aikana lähes 14000 kävijää.

Lukutaitoa edistetään Sambianssa seminaarin avulla

South Africa-Nordic Centre (SANORD) on myöntänyt Jyväskylän yliopiston psykologian professori **Heikki Lyttiselle** apurahan lukutaitoaiheisen seminaarin järjestämiseen Lusakassa, Sambianssa. Seminaari järjestetään vuonna 2009.

Jyväskylän yliopisto ja University of Zambia (UNZA) ovat molemmat SANORD:n jäseniä. Apurahan avulla edistetään akateemista yhteistyötä ja verkostoitumista. UNZA:n ja Jyväskylän yliopiston psykologian laitoksen välillä on pitkä yhteistyöhistoria Niilo Mäki Instituutin kehitysyhteistyöprojektin kautta. Niilo Mäki

Instituutti on jo 15 vuoden ajan edistänyt neuropsykologian tunteista Afrikassa ja tarjoaa säännöllisesti koulutusta alan paikallisille ammattilaisille muun muassa Sambianssa.

Apuraha on tarkoitus kohdistaa uuteen teemaan, lukemisen opetusmenetelmien kehittämiseen Sambian paikallisille kielille. Sambian paikalliset kielet ovat hyvin suomen kielen kaltaisia, mikä mahdollistaa opetusmenetelmien ja Suomesta kerätyn tiedon soveltamisen sikäläisessä koulujärjestelmässä. SANORD:n tuella järjestettävä seminaari kokoaa

sambialaiset ja suomalaiset asiantuntijat keskustelemaan lukemisen opetuksen tehostamisesta.

Professori Heikki Lytinen kuuluu lapsen kielellisen kehityksen ja sen vaikeuksien tutkijoiden kansainväliseen kärkeen. Hän johtaa vuonna 1992 aloitettua tutkimusohjelmaa ”Jyväskylän dysleksian pitkäaikaistutkimus”.

SANORD on korkeakoulujen ja tutkimuslaitosten yhteistyöjärjestö, joka edistää akateemista yhteistyötä eteläisen Afrikan ja Pohjoismaiden välillä.

Teini-iän masennus ennustaa päihteiden käyttöä

Teini-iässä todettu masennus ennustaa nuorten päivittäistä tupakointia, alkoholinkäyttöä, säännöllistä humalajuomista ja nuuskan sekä huumeiden käyttöä, osoittaa *Addiction*-lehdessä julkaistu suomalais-amerikkalainen kaksostutkimus.

Masennuksen ja päihteiden käytön yhteys on todettavissa riippumatta yhteisestä perhetaustasta eli yhteisestä perimästä, yhteisistä lapsuudenaikaisista kokemuksista sekä esimerkiksi perheen toimeentulosta. Muut tekijät, kuten nuoren persoonallisuus ja kouluympäristöön sekä toverisuhteisiin liittyvät tekijät saattavatkin olla merkityksellisiä masentuneen nuoren päihteidenkäytön kehittymisessä, tutkijat arvioivat.

Laajasti tietoa keräävä Kaksosten terveys ja kehitys -pitkittäistutkimus selvittää muun muassa nuorten mielenterveyden häiriöitä ja päih-

teidenkäyttöä. Jyväskylän yliopiston psykologian laitoksen ja Helsingin yliopiston kansanterveystieteen laitoksen yhteistyönä haastateltiin yli 1 800 suomalaista nuorta 14 vuoden iässä. Päihteidenkäyttö kartoitettiin uudelleen 17-vuotiaana. Tutkimustuloksissa huomioitiin myös muut mielenterveyden häiriöt, kuten käytöshäiriöt ja jo 14-vuotiaana alkaneet päihdehäiriöt.

Suurin osa masentuneista nuorista voitaisiin tavoittaa kouluterveydenhuollossa, jonka lisäresursointiin, esimerkiksi koulupsykologien palvelujen nopeaan saatavuuteen ja yhteistyöhön nuorisopsykiatrian yksiköiden kanssa tulisi tutkijoiden mukaan kiinnittää enemmän huomiota.

Jyväskylässä kaksostutkimusta johtaa emeritaprofessori **Lea Pulkkinen**.

Kongressit toivat tuloja ja ihmisiä Jyväskylään

Jyväskylä Convention Bureau palkitsi kolme kuluvan vuoden kongressijärjestäjää. Eniten tuloja Jyväskylään, 135 000 euroa, toi The 2008 European Workshop on Radiation Effects on Components and Systems -kongressi. Palkinnon vastaanottivat kongressin puheenjohtaja, Jyväskylän yliopiston erikoistutkija **Ari Virtanen** ja varapuheenjohtaja, professori **Rauno Julin**.

Suurin osallistujamäärä oli puolestaan syyskuussa järjestetyssä The 4th Congress of the European Society on Family Relations - ESR2008 -kongressissa. Kongressin

järjesti Jyväskylän yliopiston perhetutkimuskeskus.

Kolmannen palkinnon sai elokuvainen Athenis Finlandiae -tapahtuma. Palkinnon myöntämisperusteena oli tunnustus vuoden 2008 aikana syntyneestä uudeltaisesta kongressikonseptista. Tapahtumalla nähtiin olevan kasvupotentiaalia suuremmaksi, toistuvasti Jyväskylässä järjestettäväksi kansainväliseksi kongressiksi. Palkinto annettiin tilaisuudessa Musiikin, Kulttuurin ja Taiteen Edistämisyhdistyksen tapahtumanjärjestäjä **Rauno Hänniselle** sekä yrittäjä **Tuula Poutaselle**.

Joulukalenterin etusivu näyttää tältä.

Yliopiston museo teki joulukalenterin

Yliopiston museo on tehnyt verkkosivuilleen joulukalenterin helpottamaan joulunodotuksen piinaavaa jännitystä. Kalenterin luukkujen takaa löytyy museon kokoelmiin kuuluvia aarteita.

– Kalenterissa esitellään Seminaarinmäen yhteistä kulttuuriperintöä liittämällä seminaarin tai kasvatusopillisen korkeakoulun tapahtumia ja henkilöitä yleisempään ilmiöön, kertoo museoamanuenssi **Marja-Liisa Hyvönen**.

Yliopiston museo on S-rakennuksen peruskorjauksen takia suljettu, ja uusi perusnäyttely avataan vuonna 2011. Museo ei kuitenkaan halua silläkään aikaa olla poissa ihmisten mielestä.

– Idea kalenteriin lähti siitä, että olemme etsiskelleet uusia tapoja esitellä kulttuuriperintöämme sekä yliopistoyhteisölle että laajemminkin.

Kalenteriin on linkki yliopiston pääsivulta osoitteessa www.jyu.fi 1.12. alkaen.

Identiteetti

rakentuu ryhmässä

TEKSTI Kirsi-Marja Nurminen
KUVAT Petteri Kivimäki

Viittomakielinen opetus voimaannuttaa koko yhteisöä

- Viittomakieltä äidinkielenään käyttävien luokanopettajien koulutuksessa korostuu viittomakielinen näkökulma. Myös viittomakielisen ja kuurojen kulttuurin tiedostaminen on opinnoissa tärkeää. Kasvatustieteelliset opinnot kulkevat tämän filosofian rinnalla, korostaa viittomakielisen luokanopettajakoulutuksen koulutuspäällikkö **Jaana Keski-Levijoki**.

Viittomakielistä luokanopettajakoulutusta on Suomessa ja Jyväskylässä järjestetty 10 vuoden ajan.

- Koulutus käynnistyi kuurojen ja huonokuuloisten lasten vuoksi. Heidän opetuksensa taso oli vaihteleva, ja siinä korostui vain suomenkielisyys. Ihannoitiin puhumista ja huulilta lukemista. 1980-luvulla alettiin vaatia viittomakielistä opetusta, ja vuonna 1995 perustuslaissa tunnustettiin viittomakielen asema yhtenä vähemmistökielistä. Tämä oli ponnahduslauta Jyväskylässä aloitetulle viittomakieliselle luokanopettajakoulutukselle.

Jyväskylä valikoitui viittomakielisten opettajien koulutuspaikaksi, koska yliopistossa oli jo usean vuoden ajan järjestetty suomalaisen viittomakielen opetusta. Vuonna 2004 oppiaine sai vihdoinkin oman professuurin.

- Ensimmäinen suomalaista viittomakieltä käsittelevä väitös valmistui vuonna 2002 ja tuorein tänä syksynä. Myös yliopiston rehtorin rooli opetuksen kehittämisessä on ollut merkittävä ja kannustava.

Roolimalleja opettajuuteen

Viittomakielisen luokanopettajakoulutukseen on otettu reilut 30 opiskelijaa.

- Opiskelijoita on otettu sisään tähän mennessä neljä kertaa, viimeksi vuosi sitten. Opiskelijat toivovat yhä enemmän nimenomaan viittomakielistä opetusta. Vain siten he saavat roolimalleja omaan opettajuuteensa. Luo-

kanopettajakoulutuksessa he osallistuvat osittain samoihin ryhmiin kuin suomenkieliset opiskelijatoverinsa, jolloin opetukseen on järjestetty tulkkaus. Mutta näin opetuksessa korostuu suomenkielinen eikä viittomakielinen näkökulma, kertoo Keski-Levijoki.

Viittomakieliseen luokanopettajakoulutukseen hyväksymisen yksi kriteeri on, että opiskelija käyttää viittomakieltä äidinkielenään tai ensikielenään.

- Opiskelijamme valmistuvat luokanopettajaksi, mutta vain puolet heistä työskentelee tällä hetkellä siinä ammatissa. Monet ovat ammattikorkeassa tulkkien kouluttajina. Olisikin tarpeen laajentaa opiskelijoiden ammattinimikettä, pohtii Keski-Levijoki.

Harkinnassa onkin, voisiko tutkinto muodostua kaikille yhteisistä, voimaannuttavista kieli- ja kulttuuriopinnoista ja valittavista suuntautumisopinnoista.

- Tutkinto muodostuisi silloin suomalaisen viittomakielen ja kulttuurin tiedostamiseen tähtäävistä opinnoista sekä jonkun oppiaineen opinnoista. Tavoitteena olisi laaja-alainen opettajapätevyys, joka tarjoaisi valmiuden tehdä opettajan työtä varhaiskasvatuksesta aikuiskoulutukseen.

Opettajankoulutuksella on suuri merkitys kuurojen yhteisölle.

- Opettajien kautta suomalainen viittomakieli ja kulttuuri välittyvät ympäri Suomen. Rakennamme yhdessä opiskelijoiden kanssa näkemystä siitä, mitä on olla kuuro tulevaisuudessa.

Suomalaisen koulutuksen ainutlaatuinen piirre onkin juuri se, että kuurot ja viittomakieliset kuulevat opiskelevat tiiviinä ryhmänä, ja opetus voidaan räätälöidä juuri heitä varten.

- Tätä osaamista voisimme tulevaisuudessa markkinoida kansainvälisestikin, vaikkapa maisteriohjelmana, kaavailee Keski-Levijoki.

Neuvottelu sujuu
koulutuspäällikkö Jaana
Keski-Levijoelta näppärästi
videopuhelun avulla.

Identiteetti rakentuu ryhmässä

Kuurojen ja huonokuuloisten lasten opetuksessa on menossa murrosvaihe.

– Monet heistä aloittavat koulunsa apuvälineiden ja avustajien tuella kuulevien lasten joukossa eikä erillisessä kuurojen koulussa. Tästä seuraa, etteivät lapset pysty rakentamaan omaa, viittomakielistä identiteettiään. Vanhemmat ovatkin tärkeässä asemassa. He voivat vaatia kuntiin lisää viittomakielisten opettajien virkoja. Viittovat perheet ry on myös ollut aktiivinen pyrkimyksissään saada suomalainen viittomakieli oppiaineeksi ja kuuroille ja viittomakielisille kuuleville lapsille enemmän opetusta omalla äidinkiellellä.

Yksi ongelma on myös se, etteivät viittomakieliset luokanopettajat nykyisten kelpoisuusehtojen mukaan voi työllistyä viittomakielisten opettajiksi erityiskouluihin.

– Sinne vaaditaan erityisopettajan pätevyys. Olisi hyvä, jos meidän tarjoamallamme koulutuksella työllistettäisiin suoraan myös erityiskouluihin.

Jyväskylään viittomakielen keskus?

Rehtori **Aino Sallinen** ehdotti viittomakielisen luokanopettajakoulutuksen 10-vuotisjuhlaseminaarissa suomalaisen viittomakielen ja sen kulttuurin, koulutuksen ja tutkimuksen keskuksen perustamista.

– Keskus olisi kokoava voima, joka hoitaisi valtakunnallisia tehtäviä ja edistäisi myös suomalaisen viittomakielen kansainvälistä verkottumista.

Keskus voisi myös purkaa koulutustarjonnan rajoja.

– Sen siipien suojassa voisimme laatia meidän tarpeisiimme paremmin vastaavia koulutussisällöjä. Keskus vahvistaisi myös suomalaisen viittomakielen tutkimusta, uskoo myös Jaana Keski-Levijoki.

Messissä fiiliksessä

Signmark on kuurojen ja kuulevien yhteinen idoli

Viittomakielinen rap-artisti Signmark on ehdolla Suomen ensi vuoden Euroviisuedustajaksi Moskovaan.

– Yle otti yhteyttä ja kutsui meidät mukaan kilpailuun. Euroviisuehdokkaiden kappaleet julkaistaan Ylessä 2.12. alkaen. Suomen karsintamme on 23.1. ja finaali pidetään 31.1. Muistakaa äänestää, kehottaa Signmark eli **Marko Vuoriheimo**.

Vuoriheimo opiskeli Jyväskylän viittomakielisessä luokanopettajakoulutuksessa ja valmistui luokanopettajaksi vuonna 2004.

– Parasta opiskelussa oli, että ryhmäni oli täysin viittomakielinen. Myös koulutusohjelman vastaava **Markku Jokinen** oli viittomakielinen, mikä vaikutti myönteisesti opiskeluun. Lisäksi pidin lähes kaikesta opiskeluun liittyvästä, luennoista, ryhmätöistä, leireistä ja bileistä. Haaveilin myös liikuntatieteiden opinnoista. Jätin ne kuitenkin väliin, kun tajusin, miten helppoa ja mukavaa oli opiskella muiden viittomakielisten kanssa.

Yhteistyö opettajien kanssa ei kuitenkaan aina sujunut.

– Opettajien tulisi saada ohjausta, ennen kuin he tulevat opettamaan kuuroja. Monella meni sormi suuhun, kun astelin luokkaan ja heittelin kysymyksiä tai väitin jotain vastaan. Olenkin yhdessä yhtiökumppanini **Nuppu Stenrosin** kanssa perustamassa yrityksen, joka kouluttaa ihmisiä ymmärtämään viittomakielistä elämää, historiaa ja viittomakielisiä ihmisiä.

Uusi levy englanniksi

Vuoriheimo kiinnostui musiikista ja sen tulkkauksesta viittomakielelle jo lapsena.

– Isovanhempani ovat kuulevia ja vanhemmat kuuroja. Ukki ja mummi rakastivat joululaulujen laulamista. Tajusin, etteivät vanhempani olleet messissä fiiliksessä, joten päätin lukea huulilta ja kääntää sanat viittomakielelle. Huomasin diggaavani musasta, joten käänsin lisää biisejä, harrastin tanssimista ym. Parikymppisenä pää-

tin, että nyt riittää kääntämishommat ja aloitin omien biisien tekemisen.

Loppuvuodesta 2006 julkaistu *Signmark* on maailman ensimmäinen ja ainoa viittomakielinen hiphop-DVD. Vuoriheimon lisäksi bändiin kuuluvat Signmarkin äänitorvena kokoonpanossa toimiva mahtotapa eli **Heikki Soini** ja levy-

jä pyörittävä sulava, **Kim Eiroma**. Signmark on esiintynyt 15 maassa Namibiasta Islantiin ja Yhdysvaltoihin. Vuosi 2007 huipentui Linnan juhliin.

Viittomakielinen yhteisö maailmalla on ottanut Signmarkin hyvin vastaan.

– Olen saanut muun muassa sellaisia kommentteja, että vihdoin ja viimein meilläkin on oma idoli musiikki-maailmasta.

Eikä tässä vielä kaikki. Signmarkista ilmestyi tänä syksynä kirja. Myös uusi levy on tekeillä. Seuraavan albumin kieli – samoin kuin Euroviisukarsintaan osallistuvan kappaleen kieli – on englanti ja American Sign Language eli tavoitteena on myös kansainvälinen menestys.

– Albumi toteutetaan kansallisuuteen, kuurouteen tai musiikkityyliin tuijottamatta. Se tulee kurkottamaan yli fyysisten rajoitteiden, maantieteellisten välimatkojen, kulttuurillisten rajojen ja henkisten murien, kuvailee Vuoriheimo.

Lisää Signmarkista ja Euroviisuista:

www.signmark.biz/

www.kl-deaf.fi/fi-FI/SignmarkGoestoMoscow

<http://ohjelmat.yle.fi/euroviisut/kutsuartistit/signmark>

KUVA: SIGNMARK

Coolisti kolmannella kotimaisella

Tavatessasi *frendin* toimiston käytävällä huikkaat *hello* ja väistät opiskelijoita, jotka ovat menossa *demoon*, *mailissa* esimies pyytää tarkempaa *spek-sausta läppärin konffauksesta asap, tänks*, ja koko ilta pitäisi vielä jaksaa *houstata* vieraita *kokkareilla*, mutta sitä ennen on vielä *briffattava* salin *stäffi* ja *tsekattava*, että puku on *dresscoden* mukainen ja *äksessorit* ojennuksessa.

Hieman yliampuvaa ehkä, mutta tosiasia on, että englannin kieli on yhä useammin osa arkikielenkäyttöämme. Nappaamme sopivia sanoja ja ilmauksia englannista sovittaen ne omaan suuhumme sopiviksi sekä sujuvaksi jatkeeksi äidinkielellemme. Etenkin nuorten arkikielessä englantia vilisee lähes joka lauseessa.

– Nuorille englantia tosiaan on usein coolia. Se on monille heistä itsestään selvä, arkipäiväinen kielellinen resurssi, joka liittyy usein harrastuksiin, kuten esimerkiksi erilaisiin liikuntalajeihin tai internetin verkkoyhteisöihin. Englanti on heille siis arjessa elävä kieli, kertoo professori **Sirpa Leppänen** englannin kielen vaihtelun, kontaktien ja muutoksen huippuyksiköstä.

Julkisuudessa keskustellaan ja kiistelläänkin usein englannin kielen vaikutuksesta suomeen, mutta tutkimukseen perustuvaa tietoa aiheesta on aiemmin ollut tarjolla vain vähän. Professori Leppäsen ja professori **Tarja Nikulan** sekä tohtorikoulutettava **Leila Kääntän** toimittama juuri julkaistu artikkelikokoelmateos *Kolmas kotimainen* tarjoaa tuoretta ja tutkimuspohjaista tietoa siitä, miten englantia käytetään erilaisissa tilanteissa suomalaisen yhteiskunnan eri osa-alueilla, minkälaisia merkityksiä sen käyttöön liittyy ja miten se elää rinnan suomen kielen kanssa.

Englannin kieli ei Suomessa enää ole vain kieli, jota puhutaan ulkomaalaisten kanssa, vaan osa ihmisten jokapäiväistä arkikielenkäyttöä.

Englannilla ilmaistaan asiantuntijuutta

Suomessa englanti on tukijoiden mukaan monille juuri se kolmas kotimainen kieli ja arkipäiväinen viestinnän väline. Etenkin nuorten kielenkäytössä englannin käyttö suomen rinnalla on tärkeä identiteetin ja asiantuntijuuden ilmaisukeino. Englanti ei ole kuitenkaan kaikille arkipäiväisen sujuvaa.

– Kun nykynuorten englanninkielenkäyttöä vertaa vanhempiin sukupolviin, ero on huomattava. Vanhemmille englanti ei välttämättä ollut se ensimmäiseksi opittu vieras kieli, alkoihan englannin suosio nousta Suomessa yhteiskunnallisen ja kulttuurisen muutoksen myötä vasta 1940–50-luvuilla. Pitää toki muistaa, ettei kaikille nuorillekaan englanti ole helppoa.

– Voidaan kuitenkin sanoa, että englannin kieli ei Suomessa enää ole vain kieli, jota puhutaan ulkomaalaisten kanssa, vaan osa ihmisten jokapäiväistä arkikielenkäyttöä.

Englannin kielen yleistyminen suomalaisessa kielenkäytössä herättää usein kiivastakin keskustelua suomen kielen tulevaisuudesta. Median kautta tulevat voimakkaat englanninkieliset virtaukset herättävät joissakin pelon, että englanti syö suomen kieltä ja kulttuuria. Professori Leppänen ei kuitenkaan näe englannin kieltä uhkana suomen kielelle.

– Suomessa on vahva oma kielellinen, kirjallinen ja kääntämisen kulttuuri. Lisäksi suomen kielen asemaa vahvistaa erinomainen koulutusjärjestelmä, jossa äidinkielen opetuksesta pidetään hyvää huolta. Haastatteluja kyselyaineistostamme käy myös ilmi, että oma kieli on suomalaisille yhä tärkeä, rakas ja ilmaisuvoimainen viestinnän väline.

Leppänen myös muistuttaa, että käytettäessä englan-

nin kieltä suomen kielen ohella, rajat ylittävät kulttuuri-virtaukset paikallistetaan ja otetaan omiksi, osaksi suomalaista kieltä ja kulttuuria.

– Tästä suomalainen hip hop on hyvä esimerkki. Englannin kielen sanat ja termit sovelletaan omaan käyttöön ja joskus niille annetaan jopa uusia merkityksiä, jotta ne sopivat paremmin suomalaiseen kulttuuriin.

Bussikuskin puhuttava englantia

Englannin kielen vankkaan asemaan suomalaisessa arkikielessä on Leppäsen mielestä syynä kieltenopetuksen ja koulutuksen korkea taso, median ja kulttuurin kautta tulevat virtaukset sekä työelämän voimakas muutos.

– Nykyään niin kaupan kassojen ja bussikuskin kuin virastotyöntekijöiden ja yrityspomojenkin odotetaan kykenevän kommunikoimaan englanniksi. Englannin kieli ei siis liity enää vain kansainvälisiin foorumeihin ja vain tiettyjen työntekijöiden osaamisalueisiin.

Juuri yhteiskunnan ja työelämän kasvavien englannin kielen taidon vaatimusten vuoksi englannin kielen opetukseen tulisi Leppäsen mielestä jatkossakin satsata.

– Epävirallinen, koulun ulkopuolella tapahtuva englannin kielen oppiminen tukee koulussa tapahtuvaa opiskelua, mutta sen varjolla ei englannin opetuksen resurssi- ja voimavaroja voida kuitenkaan vähentää. Sen sijaan englannin kielen opetusta ja työmenetelmiä tulisi monipuolistaa, lisätä ja tukea erilaisia oppimismahdollisuuksia ja pyrkiä eroon tiukasta kielioppikeskeisyydestä.

Kolmas kotimainen – Lähikuvia englannin käytöstä Suomessa. Toimittaneet Sirpa Leppänen, Tarja Nikula ja Leila Kääntä. Julkaistu lokakuussa SKS:n Tietoliikenne-sarjassa numerolla 224.

РУССКИЙ ЯЗЫК

TEKSTI Mika Lähtenmäki, Sari Pöyhönen ja Marjatta Vanhala-Aniszewski
PIIRROS Jonna Markkula

Venäjänkieliset ovat Suomen suurin kielivähemmistö

Suomen venäjänkielisen väestön määrä on kasvanut nopeasti kuluneen 15–20 vuoden aikana. Tilastokeskuksen tietojen mukaan maassamme asui viime vuoden lopulla noin 45 000 venäjänkielistä henkilöä, kun vielä vuonna 1990 heitä oli vain noin 3 900. Venäjänkielisten todellinen lukumäärä on virallisia tilastoja suurempi, sillä Suomessa ei tilastoida kaksi- tai monikielisyttä. Esimerkiksi suomalais-venäläisen perheen kaksikielisten lasten äidinkielenä voidaan tilastointia varten valita vain yksi kieli. Luvuissa eivät myöskään näy venäläiset kausityöläiset, joita arvioidaan olevan Suomessa vähintään 10 000. Venäjänkieliset ovat siis suurin kielellinen vähemmistö, ja heitä asuu Suomessa keskikokoisen kaupungin verran.

Venäjänkieliseksi tilastoidut ovat kulttuuriselta ja kielelliseltä identiteetiltään varsin heterogeeninen ryhmä.

– Suomessa asuu niin sanottuja vanhavenäläisiä, joihin lukeutuvat esimerkiksi Suomen autonomisessa suurrüh-

tinaskunnassa asuneiden venäläisten ja vallankumouksen jälkeen Suomen emigroituneiden jälkeläiset. Vuonna 1812 noin 30 prosenttia Suomen kaupunkiväestöstä oli venäläisiä. Venäjänkielisiä on muuttanut Suomeen itenäistymisen jälkeen useissa aalloissa. Suurimman ryhmän muodostavat inkerinsuomalaiset paluumuuttajat. Inkerinsuomalaisten kolme sukupolvea suhtautuu kuitenkin hyvin eri tavoin kieleen ja etnisyyteen. Vanhimman sukupolven inkerinsuomalaiset ovat lähtökohdiltaan suomenkielisiä, kun taas toisen ja kolmannen sukupolven edustajat ovat usein kaksi- tai monikielisiä, kertoo erikoistutkija **Sari Pöyhönen** Soveltavan kielentutkimuksen keskukselta.

Työ- ja perhesyistä Suomeen on muuttanut etnisiä venäläisiä etupäässä Venäjän federaatiosta ja Virossa. Lisäksi maassamme asuu entisestä Neuvostoliitosta muuttaneita muiden etnisten ryhmien edustajia, joiden pääkieli on venäjä.

Kielentutkimus edistää sopeutumista

Kun tutkitaan suomalaisen yhteiskunnan kasvavaa monikulttuurisuutta ja monikielisyyttä, venäjänkieliset muodostavat merkittävimmän yksittäisen väestöryhmän jo kokonsakin puolesta.

– Nyt tarvitaan monitieteistä ajantasaista tutkimusta venäjänkielisten asukkaiden – kuten myös muiden maahanmuuttajaryhmien – kielellisistä, sosiaalisista ja kulttuurisista erityispiirteistä. Monikielisyys- ja monikulttuurisuustutkimuksen tehtävänä on osaltaan edistää maahanmuuttajien integroitumista suomalaiseen yhteiskuntaan ja hyödyntää heidän tarjoamaansa ammatillista osaamista ja kulttuurista pääomaa, muistuttavat Monikielinen Suomi -hankkeen erikoistutkija **Mika Lähteenmäki** ja venäjän kielen ja kulttuurin professori **Marjatta Vanhala-Aniszewski**.

Monikielinen Suomi -hanketta rahoittaa Suomen akatemia Finland Distinguished Professor -rahoitusohjelmalla. **Jan Blommaert** on hankkeen vieraileva professori.

Jyväskylän yliopistossa on oivallettu Venäjätutkimuksen ajankohtaisuus ja yhteiskunnallinen merkitys. Kielten laitoksessa ja Soveltavan kielentutkimuksen keskuksessa tämä näkyy siinä, että tutkimuksen painopistettä on tietoisesti suunnattu myös Suomessa asuvan venäjänkielisen väestön kieliin ja kulttuureihin.

– Marjatta Vanhala-Aniszewski ja Mika Lähteenmäki tutkivat venäjänkielisten, lähinnä nuorten, kokemuksia venäjän ja suomen kielen käytöstä erilaisissa sosiaalisissa ja institutionaalisissa konteksteissa. Tutkimuksen tavoitteena on myös selvittää, millaisia käsitteitä ja taustaoletuksia Venäjällä ja Suomessa liittyy yhteiskunnan kielelliseen monimuotoisuuteen hallinnossa ja politiikassa. Edelleen pyritään selvittämään, millaiseksi monikulttuurisuus ja monikielisyys rakentuu venäläisessä ja suomalaisessa mediassa, sillä sen heijastamalla kuvalla on suuri vaikutus yksittäisten ihmisten käsityksiin ja uskomuksiin, Pöyhönen sanoo

Opettajien ja oppilaiden yhteistyötä tuetaan

Soveltavan kielentutkimuksen keskuksessa Venäjä-tutkimus painottuu koulutus- ja opetuskulttuurien tutkimukseen sekä identiteetteihin, kielikoulutukseen ja kielipolitiikkaan liittyviin kysymyksiin.

– Esimerkiksi **Sirkka Laihiala-Kankainen** tutkii kou-

lutuksen arvoja ja tavoitteita sekä opetuskäytänteitä Venäjällä ja Suomessa. Sari Pöyhönen on tutkimuksessaan keskittynyt opettajiin Venäjällä, heidän ammatti-identiteettiinsä sekä kiinnostukseensa monikielisiin ja monikulttuurisiin yhteisöihin. **Tatjana Rynkänen** puolestaan tutkii venäjänkielisten maahanmuuttajanuorten käsityksiä kielitaidostaan sekä integroitumisestaan suomalaisen yhteiskuntaan. Tätä monitieteistä tutkimustietoa hyödynnetään muun muassa koulutushankkeissa, joissa suomalaisia opettajia tuetaan toimimaan yhteistyössä venäjänkielisten oppilaiden ja vanhempien kanssa ja ymmärtämään erilaisten näkemysten taustalla olevia arvo- ja lähtökohtia ja niistä kumpuavia käytänteitä.

Soveltavan kielentutkimuksen keskus koordinoi vuoden 2009 alusta valtakunnallista Kielikoulutuspolitiikan tutkimus- ja kehittämisverkostoa. Verkoston tavoitteena on kehittää kansallista ja kansainvälistä kielikoulutuspoliittista tutkimusyhteistyötä, luoda synergiamahdollisuuksia alueen tutkimukseen, koulutukseen ja kehittämiseen sekä edistää tutkimuksen ja poliittisen päätöksenteon yhteyttä. Kysymykset venäjänkielisen väestön kielikoulutuksesta osana monikielistä ja monikulttuurista Suomea ovat keskeisesti esillä verkoston tutkimuksessa ja kehittämissä.

Biojalostamotutkimusta ja arkielämää

Vaalien jälkeiset tunnelmat täällä Berkeleyssä ovat riehakkaat. McCain-kylttejä ei täällä näkynyt ainuttakaan, mutta Obama-t-paita oli yksi suosituimmista asusteista kampanjalla viime viikkoina. Henkilökohtaisen ja toki epävirallisen mielipiteensä toi esille yksi jos toinenkin UC Berkeleyyn professoreista. Hartaasti odotetun vaalituloksen aikaan samaa hilpeyttä ei ole edes juuri alkanut sadekausikaan onnistunut lannistamaan.

Sateesta puheenollen, viimeksi täällä satoi vuoden alussa, jolloin saavuimme perheeni kanssa tänne Berkeleyhin. Alku aina hankalaa -sanonta piti ainakin meidän kohdallamme paikkaansa, eikä jatkuva sade suinkaan ollut se nurjin puoli. Ensimmäisessä talossamme ei toiminut lämmitys, ja kun peiton alta uskaltautui aamuisin pois, täytyi kiireesti sonnustautua toppatakkeihin. Seuraavassa asunnossamme alakerran taiteilija-naapuri tuli kertomaan hiukan muuttomme jälkeen, että 3-vuotiaan tyttäreemme askeleet aiheuttavat hänelle migreenin ja olisikohan mahdollista, että tyttäreemme kulkisi ainoastaan mattoja pitkin? Tyttäreemme ei viihtynyt koulussa, koska siellä oli hänen mukaansa "liian englantilaista" ja muutenkin kurjaa.

Ei asuntoa eikä hoitopaikkaa lapselle -asetelma oli kohtuullisen hankala, koska sekä miehieni että minun oli tarkoitus aloittaa työskentelyä täällä viikko saapumisemme jälkeen. Suunnitelmaamme taisivat olla ylioptimistiset. Etsintöjen jälkeen löytyi lopulta mukava koti, samoin kuin koulu tyttärellemme. Näissä puutteina ei ole muuta kuin hurjan korkea hinta.

Olen vierailevana tutkijana Energy and Resources Groupissa (ERG), joka on poikkitieteellinen energia-alan tutkimusta tekevä UC Berkeleyyn yksikkö. Työhuonejärjestelystä, samoin kuin kaikista maahanmuuttoon liittyvistä järjestelyistä vastasi erinomaisen onnistuneesti Tekesin yhteistyöorganisaatio ICSI. Työskentelen tällä hetkellä Tekes-rahoitteen Biojalostamot metsäklusterin tulevaisuuden liiketoimintamahdollisuutena -hankkeen parissa, jossa tarkastellaan biojalostamokonseptia ja jalostamoissa tuotettavien energiatuotteiden metsäklusterille tuomia uusia liiketoimintamahdollisuuksia sekä arvoketjun eri osissa toimivien yritysten uusia liiketoimintastrategioita ja -malleja. Tutkimuksessa verrataan biojalostamoiden diffuusioon vaikuttavia tekijöitä Skandinavian, Pohjois-Amerikan ja Etelä-Amerikan välillä.

Oleskeluni Berkeleyssä on ollut monella tapaa hieno näköalapaikka pohjoisamerikkalaiseen uusien energianlähteiden ja biojalostamoalan tutkimukseen. Tutkijavierailuni tärkeää antia on ollut kontaktien hankkiminen ja tutkimushaastatteluiden ja -kyselyjen tekeminen. Lisäksi UC Berkeleyyn tarjoamat luennot ja seminaarit aiheuttavat runsaudenpulaa. On suorastaan vaikea valita, mihin kaikkeen ehtii osallistua. ERG on erinomainen paikka ennen kaikkea poikkitieteellisen tutkimuksensa sekä muiden tutkijoiden kanssa käytyjen mielenkiintoisten keskustelujen vuoksi.

Alkuhankaluuksien jälkeen myös töiden ulkopuolinen arki sujuu mukavasti. Tunsin suurta tyytyväisyyttä, kun kutsuimme ensimmäistä kertaa ystäviä illalliselle. Ensinnäkin oli koti, toiseksi myös oikea pöytä, jonka ääressä syödä ja mikä parasta, oli ystäviä keitä kutsua. Seuraavaksi odottelimme kiitospäivän juhlaa. Kalkkuna on jo tilattuna, tosin kokkaamisesta vastaa syntyperältään italialainen ystäväni. Vaikka varmasti hänen näkökulmastaan kokkaamistaidoton perheenäiti on hyvin eriskummallinen, ystäväni totesi lohduttavasti, että olethan sinä hyvä niissä biopolttoaineasioissa. Hän lisäsi kuitenkin, että niitähän ei voi syödä eikä juominenkaan ole kaiketi suositeltavaa...

Mukavaa joulunalusaikaa myös sinne koti-Suomeen!

*Annukka Näyhä
Kirjoittaja on vierailevana tutkijana Kalifornian yliopistossa Berkeleyssä*

Oppimisen iloa ja tieteen paloa jo 75 vuotta!

Kutsumme yliopiston ystävät juhlistamaan vuotta kanssamme. Juhlaohjelmaa on luvassa koko vuodeksi. Tervetuloa mukaan! Ajantasaiset ohjelmaticedot osoitteessa www.jyu.fi/juhlavuosi2009.

Tammikuu

17.1. Strategiklubin perinteiset Loppiaistanssit klo 18, Seminaarimäki, Lozzi. Lisätietoja: Pirjo Heikkinen, p. (014) 260 1030, pirjo.heikkinen@adm.jyu.fi

22.1. Alumnipäivä – työelämäaiheisia luentoja, verkottumista ja iltajuhla pääkaupunkiseudulla asuville kasvatellemme klo 14–20, Helsinki. Lisätietoja: Asta Ruodemäki, p. (014) 260 1016, asta.ruodemaki@adm.jyu.fi

Helmikuu

18.2. Yliopiston kirjaston Digitaalinen tekniikka antaa vanhalle aineistolle uuden elämän -luentosarja: Gudrun Vierguz: Porin triviaalikoulun äänikirjat klo 17, yliopiston kirjasto, 2. krs, Ex Libris -näyttelytila. Lisätietoja: Anja Agander, p. (014) 260 3389, anja.agander@library.jyu.fi

23.4. Sivivystystä etsimässä: Luonnontieteet, teknologia, humanismi – onnellinen kohtaaminen? Seminaari humanismin, luonnontieteiden ja teknologian liitosta. Lisätietoja: Tarmo Kunnas, p. (014) 260 1299, kunnas@campus.jyu.fi

Toukokuu

10.5. Kansallinen Liiku terveemmäksi -päivä. Liikunnallista ohjelmaa ja tempauksia yliopiston väelle. Lisätietoja: Lauri Laakso, p. (014) 260 2116, lauri.laakso@sport.jyu.fi

13.5. Promootion yleisen seppeleensitojattaren vallinta Floran päivänä. Lisätietoja: Helena Boman, p. (014) 260 1015, helena.boman@adm.jyu.fi

20.5. Yliopiston henkilökunnan retki Leivonmäen kansallispuistoon. Lisätietoja: Helena Boman, p. (014) 260 1015, helena.boman@adm.jyu.fi

22.2-24.5. Seitsemäs juhllinen, kaikkien tiedekuntien yhteinen promootio. Lisätietoja: Helena Boman, p. (014) 260 1015, helena.boman@adm.jyu.fi www.jyu.fi/promootio

21.-23.8. Kirkkopäivät Seminaarimäellä

22.-29.8. Kulttuuritapahtuma Athenis Finlandiae – yleisöluentoja antiikin perinnöstä, latinan ja kreikan kielen kursseja sekä kansainvälinen kollokvio. Lisätietoja: Rauno Hänninen, p. 040-512 2304, viihdesallap@kolombus.fi www.athenisfinlandiae.com

Syyskuu

2.9. Yliopiston lukuvuoden avajaiset ja akateeminen kulkue, Seminaarimäki, päärakennuksen juhlasali C1. Lisätietoja: Helena Boman, p. (014) 260 1015, helena.boman@adm.jyu.fi

21.-25.9. Yliopiston kielikeskuksen, Solkin ja kielten laitoksen Kieliviikko, Seminaarimäki, Kielikeskuksen oppimiskeskus, Aallon lukusali. Lisätietoja: Maija Kalin, p. (014) 260 3755, kalin@ulc.jyu.fi

Studia Generalia -luentoja yrittäjille

Loka- ja marraskuu

28.-29.5. Ihmistieteiden metodikeskuksen IHMEEn

9.-10.10. Yliopistonpäivät -fysiikan laitoksessa: tanah-

Maaliskuu

- 16.-27.3.** Elämyskeskeistä tiedekasvatusta maakunnan alakoululaisille: 7 ihmettä -koulukierros. Lisätietoja ja tilaukset: Helena Boman, p. (014) 260 1015, helena.boman@adm.jyu.fi
- 17.3.** Yliäly yliopistosta – kohtaamisia Kompassilla: yliopiston kaupunkitapahtuma kaikenikäisille Jyväskylän keskustassa klo 13–15, Kompassi, Jyväskeskus. Lisätietoja: Helena Boman, p. (014) 260 1015, helena.boman@adm.jyu.fi
- 17.3.** Jyväskylän yliopiston vuosijuhla klo 18, Seminaarinmäki, päärakennuksen juhlasali C1. Lisätietoja: Liisa Harjula, p. (014) 260 1043, liisa.harjula@adm.jyu.fi
- 19.-20.3.** Liikuntateknologiset innovaatiot kunto- ja kilpaurheilussa -seminaari. Liikuntateknologian yksikkö, Snowpollis-kiinteistö, Kidekuja 2, Vuokatti. Lisätietoja: Vesa Linnamo, p. (014) 260 3162, vesa.linnamo@sport.jyu.fi
- 25.3.** Darwinin juhluvuoden seminaari – Celebration of Darwin's year seminar Mattilanniemi, Agora, Ahtisaari-sali. Lisätietoja: Marjo Pihlaja, p. (014) 260 4204, mapihla@bytl.jyu.fi

Huhtikuu

- 1.4.** Yliopiston kirjaston Digitaalinen tekniikka antaa vanhalle aineistolle uuden elämän -luentosarja: Heikki Rantatupa: Keski-Suomen alueen vanhoista kartoista klo 17, yliopiston kirjasto, 2. krs, B232. Lisätietoja: Anja Agander, p. (014) 260 3389, anja.agander@librar.jyu.fi

Metodifestivaalit, Mattilanniemi, Agora. Lisätietoja: Mervi Eerola, p. (014) 3315, mervi.eerola@jyu.fi

Kesä- ja heinäkuu

- 7.6.** Koko perheen kansallispuistotapahtuma maakunnan väelle klo 12–17, Leivonmäen kansallispuisto. Lisätietoja: Helena Boman, p. (014) 260 1015, helena.boman@adm.jyu.fi

- 10.–11.6.** Taloustutkijoiden XXVI kesäseminaari – Esillä ajankohtaisia taloustieteen kysymyksiä, Mattilanniemi, Agora. Lisätietoja: Tuomo Suhonen, p. (014) 260 2962, tuomo.suhonen@econ.jyu.fi ja Milka Haapanen, p. (014) 260 2945, mphaapan@econ.jyu.fi

- 11.–12.6.** Seitsemäs Kustaa Vaasa -seminaari: 1809: Tausta, tapahtuma, vaikutukset, Seminaarinmäki, Historica. Lisätietoja: Antti Räihä, p. (014) 260 1265, antti.raih@campus.jyu.fi ja Petri Karonen, p. (014) 260 1259, karonen@campus.jyu.fi

- 30.6.** Jyväskylän yliopiston Luontoilta koko maakunnan väelle klo 19, Konneveden tutkimusasema. Lisätietoja: Hannu Ylönen, p. (014) 260 2330, hylonen@bytl.jyu.fi

Elokuu

- 5.–21.8.** The 19th Jyväskylä Summer School – monitieteinen ja kansainvälinen tutkijatapahtuma, Mattilanniemi ja Ylistönrinne. Lisätietoja: Anni Hämäläinen, p. (014) 260 2206, jss@cc.jyu.fi

- 29.–30.10.** Nanoscience Days 2009 – tiedeuutisia nanotieteistä ja -teknologiasta kiinnostuneille, Mattilanniemi, Agora, Ahtisaari-sali. Lisätietoja: Kirsi Manninen, p. (014) 260 4755, kirsi.p.manninen@jyu.fi

Studia Generalia -luentoja yrittäjille

Joulukuu

- 9.12.** Seminaarinmäen kauneimmat joululaulut klo 17. Lisätietoja: Asta Ruodemäki, p. (014) 260 1016, asta.ruodemaki@adm.jyu.fi

- 10.12.** Joulujuhla yliopiston kansainväliselle henkilökunnalle klo 17, Konneveden tutkimusasema. Lisätietoja: Hannu Ylönen, p. (014) 260 2330, hylonen@bytl.jyu.fi

Juhlavuonna järjestetään myös useita tieteellisiä kongresseja. Samoin juhluvuoden aikana julkaistaan Jyväskylän yliopiston historia. Teoksen kirjoittaja on Suomen historian professori Marko Lamberg.

Auditointi on täällä

Korkeakoulujen arviointineuvoston asettama arviointiryhmä auditoi 1.–3.12. kaikki yliopiston tiedekunnat ja haastattelee niistä valittujen yksiköiden henkilökuntaa.

– Näin laaja arviointi oli pieni yllätys. On kuitenkin hyvä, että lähes kaikkien yksiköiden näkökulmat ja mielipiteet laatutyöstä tulevat esiin, toteaa yliopiston laatu-pääällikkö **Pirjo Halonen**.

Auditoinnissa arvioidaan, miten yliopisto kehittää koulutuksen ja muun toiminnan laatua sekä toimiiko laadunvarmistus yliopiston asettamien tavoitteiden mukaisesti.

– Siksi jokaisen yliopistolaisen olisikin hyvä tietää ainakin se, mitä laadunvarmistus omassa yksikössä on. Se käy ilmi laatukäsikirjasta. Samoin olisi hyvä perehtyä koko yliopiston laatukäsikirjaan, neuvoo Halonen.

Yksiköiden laatukäsikirjat ovat toiminnan ohjekirjoja.

– Niissä on kuvattu muun muassa menettelytapoja sekä mitä asiakirjoja missäkin prosessissa syntyy. Tehdyt käsikirjat ovat jo paljastaneet ristiriitoja, joita on heti lähdetty korjaamaan.

Yliopiston auditointi käynnistyy ryhmähaastatteluin. Äänensä saavat kuuluviin yliopiston johto, dekaanit, lai-

stosten johtajat, tutkimus- ja opetushenkilökunta, opiskelijat sekä hallinto- ja tukipalvelujen henkilöstö ja sidosryhmät.

– Auditoinnin toisena päivänä arviointiryhmä jalkautuu yliopistolle ja vierailee yksikössä. Yksi jokerikohde paljastetaan vasta edellisenä päivänä.

Päätöstä auditoinnin hyväksymisestä tai hylkäämisestä saadaan odottaa maaliskuuhun saakka. Lisäksi Tampereen yliopiston tapaus osoitti, että vaikka arviointin tehnyt ryhmä suosittaisi hyväksymistä, voi arviointineuvosto silti hylätä auditoinnin.

– Auditointien edetessä myös arviointijärjestelmä kehittyy. Yliopistot antavat palautetta arviointineuvostolle. Meiltä he saanevat palautetta muun muassa siitä, että arviointiprosessin etenemisestä on tiedotettu turhan salahtuneesti, arvostelee Halonen.

Laatutyö ei lopu

Yliopiston laatutyö jatkuu, oli auditoinnin tulos mikä tahansa.

– Laadunvarmistus on jatkuvaa kehittämistä. Jos emme läpäise auditointia, keskitymme erityisesti ongelma-kohtien poistamiseen. Kehittämistä on vielä esimerkiksi siinä, miten arvioinneista saatu tieto siirtyy kehittämissuorituksen voimavaraksi.

Kuluneen vuoden aikana on kuitenkin tehty valtavasti työtä laadunvarmistuksen parantamiseksi.

– Yksiköt ovat saaneet valmiiksi laatukäsikirjoja, sisäisten auditointien kautta saatuja kehittämissuoritusideoita on viety käytäntöön ja olemassa olevia, hyviä käytäntöjä on myös jaettu muille kuukauden hyvä käytäntö -verkko-sivun avulla.

Käytännön laatutyötä on esimerkiksi vuosittain järjestettävä johdon katselmus, jossa yliopiston johto arvioi yliopiston toimintaa laadunvarmistuksen näkökulmasta.

– Muun muassa kaikki sisäisten auditointien raportit käydään katselmuksessa läpi. Lisäksi tulosneuvotteluissa johto saa lausunnot kirjallista palautetta kullekin rahoituskaudesta. Tietohallintokeskus puolestaan on ryhtynyt keräämään asiakaspalautetta systemaattisemmin ja uusintanut verkko-ohjeistustaan, luettelee Halonen.

Korkeakoulujen arviointineuvoston auditointiryhmä:

- johtaja, dosentti Helka Urponen (VTT), Lapin yliopisto (pj)
- professori Juha Kinnunen (THT), Kuopion yliopisto
- ylitarkastaja Kirsi Levä (TkT), Säteilyturvakeskus
- akatemiaprofessori Risto Nieminen (TkT), Teknillinen korkeakoulu
- koulutusalaohjaaja Katariina Raji (KT), Laurea-ammattikorkeakoulu
- fil. yo. Milja Seppälä, Oulun yliopisto
- sihteeri, projektisuunnittelija Kirsi Hiltunen (KKA)

Historian ja etnologian laitos on yksi auditoitavista kohteista. Laitoksen laatutyö on muuttanut esimerkiksi opiskelijoiden henkilökohtaisen opintosuunnitelman käsittelyä. Koulutus-käsikirjan mukaan keskustelussa on mukana kaksi henkilö-kuntaan kuuluvaa. Pilvi Orasuon (oik.) opintosuunnitelmaa käymässä läpi amanuessi Tuulikki Tuomainen ja lehtori Heikki Roiko-Jokela.

Tavoitteena sertifiakaatti

Yliopiston kunnianhimoinen tavoite on saada toiminnalleen laatusertifiakaatti vuonna 2011.

– Seuraava valtakunnallinen auditointi tehdään vasta vuonna 2014, mikäli läpäisemme nyt tehtävän arvioinnin. Muussa tapauksessa auditointi uusitaan vuonna 2010. Olisi hyvä saada jonkun ulkopuolisen tahon tekemä arviointi siinä välissä.

Halonen ei uskalla arvata auditoinnin tulosta.

– Täytyy siteerata SDP:n puheenjohtaja **Jutta Urpilainen** ja kiittää tässä vaiheessa kaikkia yksiköitä tehdystä työstä. Olemme menneet paljon eteenpäin. Siinä mielessä on luottavainen olo. Laadunvarmistuksessamme on paljon elementtejä, joista on mahdollista kehittää entistä parempi järjestelmä.

www.jyu.fi/laatu

Mikä on auditoinnin merkitys yksiköille ja sidosryhmille?

Historian ja etnologian laitos on yksi Jyväskylän yliopiston auditoitavista kohteista. Onko laitos valmis, johtaja **Jari Ojala**?

– Olemme kehittäneet aktiivisesti prosessikuvauksia jo useita vuosia, etenkin historian ja etnologian laitosten yhdistymisen jälkeen. Laatutyötä laitoksessa tekee aktiivinen laaturyhmä. Sen valmistelema oli muun muassa äskettäin julkaistu tutkimuksemme historian opiskelijoiden työllistymisestä. Laatutyö on nimenomaan innostanut ja antanut välineitä miettiä, miten voimme hyödyntää esimerkiksi tuon kyselyn tuloksia koulutus-käsikirjassamme ja opetussuunnitelmissa. Viimeiset viikot ennen auditointia käytimme auditoinnista tiedottamiseen henkilökunnalle ja opiskelijoille.

Historian ja etnologian laitoksen auditointiin osallistu-

vaan ryhmään kuuluu yhdeksän henkilöä.

– Heidän joukossaan on tutkijoita, opettajia, jatko-opiskelijoita ja opiskelijoita kaikista oppiaineista ja eri opintojen tai tutkimustyön vaiheista.

Auditoinnin ja laatutyön vaikutus laitoksen toimintaan on pääasiassa myönteistä.

– Kielteistä on vain se, että työ vie aikaa, joka on kaikkein hankalimmin saatavissa oleva resurssi.

Keski-Suomen sairaanhoitopiirin johtajaylilääkäri **Jukka Puolakka**, mikä merkitys auditoinnilla on yliopiston sidosryhmille?

– Minä edustan tuottaja- ja palveluorganisaatiota. Olti hyvä, jos auditoinnissa tulisi esille samankaltainen näkökulma eli se, miten yliopisto palvelee yhteiskunnan tarpeita niin tutkimuksessa kuin koulutuksessakin.

Oikeustieteistä viinien saloihin

Maakunnallisesta koulutuksen tasa-arvosta huolehdittava

Jyväskylän kesäyliopiston uusi rehtori **Merja Sillanpää** on jo ehtinyt avata uuden sivun Suomen vanhimman kesäyliopiston koulutustarjontaan: yrityksille ja tapahtumajärjestäjille tarjotaan osana työelämän täydennuskoulutusta nyt myös viinikoulua.

– Olen tehnyt väitöskirjani suomalaisesta ravintolakulttuurista 1900-luvulla, joten kaikki siihen liittyvä kiinnostaa minua. Kesäyliopiston koulutustarjonnasta myös ikääntyvien yliopisto on sydäntäni lähellä, kertoo Sillanpää.

Koulutustarjonnasta esimerkiksi oikeustieteen suosio on jatkuvassa nousussa. Kesäyliopiston idea onkin tuoda maakuntaan sellaista koulutusta, jota täältä ei muuten saisi.

– Meidät sotketaan usein Jyväskylän yliopistoon. Vaikka rakenteellisesti olemme siitä erillään, on yliopisto yksi tärkeimmistä yhteistyökumppaneistamme. Kesäyliopistoa ylläpitää yhdistys.

Opetusministeriössä on parhaillaan tekeillä vapaan sivistystyön rakenteen kehittämisohjelma, jossa otetaan kantaa myös kesäyliopistojen tehtävään.

– Kesäyliopisto on kaikille avoin, ja se tarjoaa korkeakoulutasoista koulutusta tämän maakunnan ihmisille, kiittää Sillanpää.

Maakunnallinen tasa-arvo tulee olemaan koko vapaalle sivistystyölle entistä suurempi haaste.

– Jyväskylässä luennoille riittää kyllä väkeä, mutta koulutusta pitäisi pystyä tarjoamaan muillekin paikkakun-

nille. Esimerkiksi avoimen yliopiston kursseja on jouduttu koko maassa pienillä paikkakunnilla perumaan vähäisen osanottajamäärän vuoksi. Tämän ongelman ratkaisemisessa riittää pohdittavaa. Samoin on ratkaistava, miten saisimme ikääntyvien yliopiston tasokkaat luennot myös pienempien paikkakuntien asukkaiden ulottuville: otetaanko tekniikka apuun ja välitetään luennot Jyväskylästä vai yrittäisimmekö kerätä ihmisiä eri puolilta maakuntaa Jyväskylään?

Asiakkaiden toiveet ratkaisevat

Kesäyliopiston toiminnassa näkyvimpiä ovat työelämän täydennuskoulutus, ikääntyvien yliopiston opinnot ja avoin yliopisto-opetus.

– Kursseja järjestetään hyvin paljon opiskelijoiden toivomusten mukaan. Esimerkiksi ikääntyvien yliopiston ja työelämäkoulutuksen sisältöjen suunnitteluryhmissä on mukana eri yhteistyötahojen edustajia.

Koulutus voidaan tarvittaessa järjestää missä vaan.

– Koska meillä ei ole omia opettajia, ei meidän ole pakko sitoutua tiettyihin opetustuntimääriin. Opettajilta vaaditaan aivan erityistä ammattitaitoa, kun oma asian-tuntemus on osattava jakaa kohdennetusti tietyille opiskelijaryhmälle, pohtii Sillanpää.

Kesäyliopistossa on vuosittain noin 5000 opiskelijaa, joista nuorimmat ovat 16-vuotiaita koululaisia ja vanhimmat yli 90-vuotiaita senioreita.

Kesäyliopiston rehtori Merja Sillanpää käy maratonkouluja ja aikoo parantaa juoksuaikaansa puolimaratonilla.

Koulutus pitää virkeänä

Sillanpää on ehtinyt työskennellä muun muassa Haaga-instituutissa, Seinäjoen ammattikorkeakoulussa sekä TTS-tutkimuksessa eli Työteho-seurassa.

– Vapaa sivistystyö ja toisaalta esimiestehtävät ovat kiinnostaneet jo pitkään. Viihdyn kuitenkin paremmin koulutus- kuin tutkimusorganisaatioissa.

Nykyinen tehtävä Jyväskylän kesäyliopiston rehtorina on Sillanpään mielestä ”ihan loistava”.

– Koulutus on ihmisille todella tärkeä asia. Sillä on esimerkiksi suuri vaikutus ikäihmisen toimintakyvyn säilyttämisessä. Tätä on joskus vain hankala kääntää talouden kielelle.

Sillanpään oma toimintakyky pysyy vireänä juoksunlenkeillä.

– Jyväskylässä on tarjolla kaikkea mahdollista liikuntaa. Niinpä menin maratonkouluun. Olen aikaisemmin juossut puolimaratonveja, koska se on hyvän mittainen matka. Tavoitteeni onkin lähinnä parantaa aikaani puolimaratonilla – jospa sen saisi juostua vähän alle kahden tuntiin, kaavailee Sillanpää.

Oletko kiinnostunut kutsumaan alasi kongressin, mutta suuri työmäärä ja ajankäyttösi mietityttävät?

Me Jyväskylän Convention Bureauissa olemme maksuttomasti ja puolueettomasti apunasi kongressin hakuvaiheessa.

Maksuttomia ja puolueettomia palveluitamme ovat:

- Avustaminen kokouksen tai kongressin kutsumisessa
- Kongressin ennakkosuunnittelu
- Hakuvaiheen markkinointiapu
- Kutsukansion toimittaminen
- Mahdollisten tutustumisvierailujen ideointi
- Kokous- ja majoitustilojen kartoittaminen sekä alustava varaaminen
- Oheisohjelman suunnittelussa avustaminen

Ota yhteyttä - autamme sinua tapahtumasi hakuvaiheessa:

Jyväskylä Convention Bureau

Katri Vähä-Mustajärvi puh. 0400 629 863, katri.vaha-mustajarvi@jkl.fi
Ari Alander, puh. 040 520 8452, ari.alander@jykes.fi

Lisätietoja Jyväskylän kokous- ja kongressipalvelutarjonnasta:
<http://jyvaskylanseutu.fi/matkailu/kokoukset>

TEKSTI Kirsi-Marja Nurminen
 KUVA Petteri Kivimäki

Käypä hoito -suositukset patistavat

Suomalainen lääkäri-seura Duodecim julkaisi loka-kuussa liikunnan käypä hoito -suositukset. Suositusten tavoitteena on edistää liikunnan käyttöä sairauksien ehkäisyssä, hoidossa ja kuntoutuksessa näyttöön perustuvan tiedon avulla.

– Suositukset ovat asiantuntijoiden laatima katsaus siihen, mitä liikunnan terveysvaikutuksista tällä hetkellä tiedetään. Suomi onkin maailmalla kärjessä hyödyntämässä liikuntaa terveyden edistämiseksi ja sairauksien hoidossa, kertoo liikuntalääketieteen professori **Urho Kujala**, joka on ollut mukana laatimassa suosituksia.

Liikuntalääketieteellisen kirjallisuuden määrä kasvaa jatkuvasti, eivätkä lääkärit pysty seuraamaan kaikkea kattavasti.

– Suositukset ovat hyvä yhteenveto tieteellisistä ana-

lyyseistä. Samoin tiedot on suosituksissa helppo pitää ajan tasalla. Niitä päivitetäänkin säännöllisesti. Duodecimin julkaisemat suositukset ovat myös luotettava tiedon lähde, muistuttaa Kujala.

Liikuntaa on aikaisemminkin toki käytetty sairauksien hoitoon esimerkiksi liikuntareseptin avulla, mutta satunnaisemmin.

– Suosituksissa näkökulma on liikunnan hyödyntäminen. Suositusten avulla liikunnan käyttö hoidossa varmasti lisääntyy. Ne myös tukevat liikunnan käyttöä sairauksien ennaltaehkäisyssä.

Sairaatkin voivat liikkua

Myös sairaat ihmiset voivat liikkua. Suositukset antavat

Liikunnan käypä hoito -suosituksissa kerrotaan myös liikunnan myönteisistä vaikutuksista iäkkäisiin ihmisiin. Suositusten mukaan liikunta hidastaa lihaskatoa ja lihasvoiman pienenemistä. Se ylläpitää tasapainoa ja pitää mielen virkeänä. Tämän allekirjoittavat myös Jyväskylän kaupungin Ikämoto-ryhmäläiset.

TERVEYSVINKKI

Kuinka usein aikuisen tulisi liikkua?

Terveille 18–65-vuotiaille suositellaan kohtuullisen kuormittavaa kestävyysliikuntaa, kuten reipasta kävelyä, vähintään 30 minuuttia päivässä vähintään viitenä päivänä viikossa tai raskasta liikuntaa vähintään 20 minuuttia päivässä kolmena päivänä viikossa.

Terveille yli 65-vuotiaille sekä pitkäaikaista sairautta sairastaville 50–64-vuotiaille suositellaan kestävyysliikunnan lisäksi nivelten liikkuvuutta ja tasapainoa ylläpitävää ja kehittävää liikuntaa, kuten kotivoimistelua.

Kaikille aikuisille liikuntasuositukseen kuuluu myös luustolihasvoimaa ja kestävyttä ylläpitävää tai lisäävää liikuntaa vähintään kahtena päivänä viikossa.

Esimerkkejä:

- reipas kävely kuluttaa 330 kcal tunnissa
- kävely 190 kcal
- pyöräily 400 kcal
- hiihto 600 kcal
- tanssiminen 210 kcal
- siivous 260 kcal

Lähde: liikunnan käypä hoito -suositukset

t liikkumaan

ohjeita, miten se onnistuu turvallisesti. Vaikeammissa sairauksissa lääkäri ottaa yksilöllisesti kantaa sopivaan liikuntamuotoon. Esimerkiksi tuki- ja liikuntaelinten sairauksissa liikunta vähentää kipuja ja lujittaa luustoa. Liikunta myös alentaa verenpainetta, tukee painonhallintaa ja kohentaa mielialaa.

– Tutkimukset osoittavat, että kestävyyskunto on hyvä suoja sairauksia vastaan. Ja muun muassa hapenotto- ja keuhko-kyky kertoo enemmän ihmisen terveydentilasta kuin vaikkapa kolesteroli, sanoo Kujala.

Kujala nostaa suosituksista esiin myös liikunnan hyvät vaikutukset iäkkäisiin ihmisiin.

– Meillä on jo tutkimustietoa siitä, että liikunnalla on hidastava vaikutus esimerkiksi aivoja rappeuttaviin sairauksiin. Aerobinen liikunta vähentää myös aivojen veri-

suonten kalkkeutumista, jolloin motoriikka paranee.

Liikunta ei yleensä korvaa lääkkeitä, mutta liikunnan vaikutukset ovat kokonaisvaltaisemmat.

– Esimerkiksi tyypin 2 diabeteksen ennaltaehkäisyssä liikunta ja ravitsemus ovat tehokkaampia keinoja kuin mitkään tähän mennessä kehitetyt lääkkeet. Samoin useimpiin kroonisiin sairauksiin liikunnalla on myönteinen vaikutus.

Liikunnan käypä hoito -suositukset löytyvät internetistä osoitteesta www.kaypahoito.fi. Sivuilta löytyvät myös kansantajuiset potilasversiot suosituksista.

Hyönteisten solut diagnostiikan palveluksessa

FM Patrik Michelin biotekniikan väitöskirja *Production, purification and evaluation of insect cell-expressed proteins with diagnostic potential* tarkastettiin 17.10. Vastaväittäjänä oli Dr. Kenneth Lundstrom (PanTherapeutics, Sveitsi) ja kustoksena professori Christian Oker-Blom.

Uutta tietoa sappihappojohdannaisien rakenteesta

FM Arto Valkosen orgaanisen rakennekemian väitöskirja *Structural characteristics and properties of substituted cholanoates and N-substituted cholnamides* tarkastettiin 18.10. Vastaväittäjänä oli professori Kristiina Wähälä (Helsingin yliopisto) ja kustoksena professori Erkki Kolehmainen.

Pohjois-Irlannissa tutkimus on myös päivänpolitiikkaa

YTM Jyrki Ruohomäen valtio-opin väitöskirja *"Could Do Better". Academic Interventions in Northern Ireland* tarkastettiin 17.10. Vastaväittäjänä oli PhD Alan Finlayson (University of Wales, Swansea) ja kustoksena YTT Klaus Sondermann.

Yritykset ovat Keski-Pohjanmaan voimavara

PsM Sari Kotajan johtamisen väitöskirjan *Keskipojalaisyritykset toimintaympäristönsä ja sen hyvinvoinnin rakentajina. Diskurssianalyttinen näkökulma* tarkastettiin 24.10. Vastaväittäjänä oli professori Hannu Katajamäki (Vaasan yliopisto) ja kustoksena professori Tuomo Takala.

Nuori ei halua olla yksin

VTM Jukka Kangasniemen nykykulttuurin väitöskirja *Yksinäisyyden kokemisen avainkomponentit Yleisradion tekstitelevisiion Nuorten palstan kirjoituksissa* tarkastettiin 18.10. Vastaväittäjänä oli professori Päivi Harinen (Joensuun yliopisto) ja kustoksena professori Kimmo Jokinen.

Unkarilaisessa teatterissa seurattiin kansainvälisiä suuntauksia 1900-luvun alussa

FM Tamás Gajdón hungarologian väitöskirja *Színház-történeti metszetek a 19. század végétől a 20. század közepéig* tarkastettiin 31.10. Vastaväittäjänä oli professori Péter Müller (Pécsin yliopisto, Unkari) ja kustoksena professori Tuomo Lahdelma.

Urheilu tärkeä osa suomalaisuutta

VTM Jouko Kokkosen liikuntasiologian väitöskirja *Kansakunta kilpasilla – Urheilu nationalismin kanavana ja lähteenä Suomessa 1900–1952* tarkastettiin 18.10. Vastaväittäjänä professori Ilkka Liikanen (Joensuun yliopisto) ja kustoksena professori Hannu Itkonen.

Tieto- ja viestintäteknologia hallintaan vuorovaikutteisesti

FM, KTM Mirja Pulkkinen tietojärjestelmätieteen väitöskirja *Enterprise Architecture as a Collaboration Tool: Discursive Process for Enterprise Architecture Management, Planning and Development* tarkastettiin 13.11. Vastaväittäjinä olivat PhD John Götze (IT University Copenhagen) ja professori Kari Smolander (Lappeenrannan teknillinen yliopisto) sekä kustoksena KTT Ari Hirvonen (TietoEnator).

Nimenanto kertoo maaseudun sukujen ajattelutavoista

FL Sofia Kotilaisen Suomen historian väitöskirja *Suvun nimissä. Nimenannon käytännöt Sisä-Suomessa 1700-luvun alusta 1950-luvulle* tarkastettiin 15.11. Vastaväittäjänä oli professori Pirjo Markkola (Åbo Akademi) ja kustoksena professori Petri Karonen.

Lentäviä supermolekyylejä

FM Ngong Kodiah Beyehin orgaanisen kemian väitöskirja *Resorcin-arenes and their derivatives: Synthesis, characterization and complexation in gas phase and in solution* tarkastettiin 21.11. Vastaväittäjänä oli professori Alessandro Casnati (Università degli Studi di Parma, Italia) ja kustoksena akatemiaprofessori Kari Rissanen.

Onko sanomalehtijutusta tullut tekstielementti?

YL Jyrki Pietilän journalistiikan väitöskirja *Kirjoitus, juttu, tekstielementti. Suomalainen sanomalehtijournalismi juttutyyppeiden kehityksen valossa printtimedian vuosina 1771–2000* tarkastettiin 22.11. Vastaväittäjänä oli FT Pekka Mervola (Keski-suomalainen Oy) ja kustoksena professori Raimo Salokangas.

Onnistuneessa yritystapahtumassa on tärkeintä yhteisöllisyys

FM Johanna Catanin kulttuurien välisen viestinnän väitöskirja *Yritystapahtuma kontekstina ja kulttuurisena kokemuksena* tarkastettiin 22.11. Vastaväittäjänä oli KT Kirsti Lindberg-Repo (Hanken) ja kustoksena professori Liisa Salo-Lee.

Nuoruus voi olla yksinäistä aikaa

Jukka Kangasniemen

mielestä nuoruus on mielenkiintoinen elämänvaihe yksinäisyyden tutkimisen kannalta. Nuoruudessa fyysiset muutokset aiheuttavat epävarmuuden tunnetta. Myös ihmissuhteet kokevat suuria muutoksia. Pitäisi itsenäistyä vanhemmista, luoda ystävyys- ja vertaissuhteita. Lisäksi tulevat seurustelusuhteet. Nuorilla ei ole enää lasten, mutta ei vielä aikuisenkaan etuja, oikeuksia eikä psykologista tukea.

– Monien tutkimuksien mukaan nuoret ovatkin kaikista ikäryhmistä yksinäisimpiä, Kangasniemi kertoo.

Kangasniemen nykykulttuurin väitöskirjan aineistona olivat Yleisradion tekstitelevision Nuorten palstan yksinäisyyttä käsittelevät kirjoitukset vuosina 1994–2004.

– Nuorten palstalle kirjoittivat ihan tavalliset nuoret heille ajankohtaisista aiheista. Nuoria askarruttavat eniten ystäviin ja seurusteluun liittyvät asiat, mutta myös omaan tulevaisuuteen ja identiteettiin liittyvät pohdinnat näkyvät kirjoituksissa, Kangasniemi kertoo.

Nuorten yksinäisyyteen liittyi usein parisuhteen katkeaminen tai koulukiusaamisen kohteeksi joutuminen. Monet yksinäiset olivat masentuneita, ujoja ja kärsivät huonosta itsetunnosta.

– Yksinäisyyden jatkuminen voi johtaa vakaviin seurauksiin, kuten itsemurhayrityksiin ja syömishäiriöihin. Koulukiusaaminen vaikuttaa koko myöhemmän elämään. Kiusaamisesta johtuva luottamuksen puute vaikeuttaa kestävien ihmissuhteiden luomista ja ylläpitää yksinäisyyttä, Kangasniemi toteaa.

– Yhteiskunnan kilpailullisuus näkyy koulutuksessa, työmarkkinoilla ja mediassa. Tuntuu, että vain voittajia arvostetaan. Nuoruudessa pitää tehdä monia tärkeitä valintoja esimerkiksi koulutuksen suhteen. Yksilöllisyyden korostaminen johtaa yksilön valintojen vastuun kasautumiseen hänelle. Nuori jää epäonnistumisissaan helposti yksin ja kokee itsensä arvottomaksi.

Omasta yksinäisyydestä kirjoittaminen helpottaa yksinäisyyden kanssa elämistä. Yksinäisyydestä selviämässä vertaisten tuki on tärkeää. Uskoutuminen ja ajan vietto ystävien kanssa, jos niitä on, lieventää yksinäisyyttä. Lisäksi harrastukset, kuten liikunta, musiikin kuuntelu ja vahvuuden etsiminen itsestä auttavat sietämään yksinäisyyttä. -LH

Opiskelija-asumisen kulta-aika

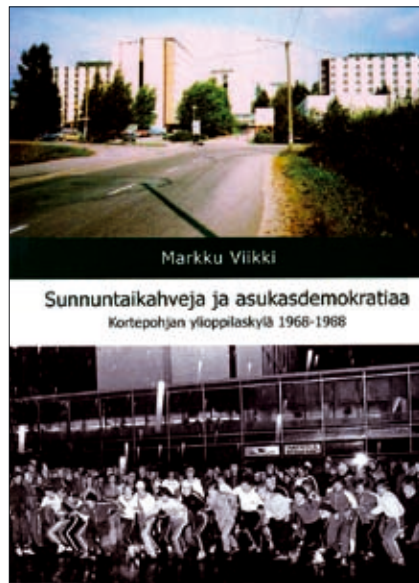
Markku Viikki (2008) Sunnuntaikahveja ja asukasdemokratiaa. Kortepohjan ylioppilaskylä 1968-1988. Kampus Kustannus.

Toveriyksiöitä, kerrosvanhimpia, susipareja ja legendaarisia Rentukka-iltaja. Markku Viikki kuvailee Suomen historian pro gradu -työnsä pohjalta kirjoittamassaan teoksessa Kortepohjan ylioppilaskylän ensimmäisiä vuosikymmeniä. Kylän rakentaminen, politisoitunut opiskelijajaliike ja sähkö pelaava 1980-luvun sukupolvi nousevat kirjassa esille. Viikki kuvaa opiskelijaelämän muutosta etenkin kylän asukashallinnon ja vapaa-ajantoiminnan kautta.

Ylioppilaskylän tavoitteena oli luoda yhteisöllinen asuinympäristö.

Tämä toteutuikin erityisesti kylän alkuvuosina, mutta yhteisöllisyys heikkeni ajan mittaan. Yksinasumiseen siirtyminen ja elämän privatisoituminen heikensivät asukkaiden vuorovaikutusta. Opiskelijat eivät enää 1980-luvulta lähtien olleet yhtenäisen joukko, vaan heillä oli jo elämää Kortepohjan ulkopuolella.

Viikki tuo esiin myös tarinoita Kortepohjan arjesta sekä median ja suuren yleisön reaktioita opiskelija-elämään. Etenkin opiskelijoiden alkoholin käyttö ja avoliitossa eli susiparina eläminen kuohuttivat kansalaisten tunteita. Tarinoita tavallisista kyläläisistä lukisi mielellään enemmänkin. Olisiko jo Kortepohja-muisteliteoksen aika? -LH

PROMOOTIOPALSTA

Tohtorinhattuun tarvitaan tarkat mitat

Marraskuun aikana kaikkiaan noin 8000 Jyväskylän yliopiston maisteria ja tohtoria sai jännittävää postia: kutsun ensi kevääseen promootioon. Aikaa ilmoittautua mukaan yhteen yliopiston 75-vuotisjuhluvuoden merkittävimmistä tapahtumista on tammikuun 2009 loppuun saakka.

Tohtorinhatus hankkiminen alkaa olla ajankohtaista. Se onnistuu esimerkiksi keskiviikkona **14.1.** Seminaarinmäellä järjestettävässä päämittaustilaisuudessa. Tilaisuutta varten on ilmoitauduttava gratistalle maanantaihin **5.1.** mennessä.

Varaslähdön promootiotunnelmaan saa myös osallistumalla keväällä vanhojen tanssien harjoituksiin. Tanssitaiteen promo-

vendit pääsevät esittelemään päivällistanssiaisissa promootiopäivän iltana.

Syvimmälle promootioon syövereihin pääsee tulella mukaan toimikuntiin, jotka suunnittelevat ja järjestävät promootion tapahtumat. Maisteri- ja tohtoritoimikunnissa on vielä tilaa – lisätietoja saat gratistalta.

Tapahtumien aikataulu:

Perjantai 22.5.

- sepeleensitojaiset, joissa maistereiden seuralaiset sitovat maistereille sepeleet
- miekanhiojaiset, joissa tohtorit hiovat miekkansa seuralaisensa avustuksella

Lauantai 23.5.

- promootioakti, jossa tutkinnon suorittaneet promovoidaan maistereiksi ja tohtoreiksi
- promootiokulkue Aren aukiolta Taulumäen kirkkoon ja juhla-jumalanpalvelus
- päivällistanssiaiset eli juhlallinen illanvietto puheineen ja tansseineen

Sunnuntai 24.5.

- promootioristeily Päijänteellä ja lounas Savutuvan Apajalla
- karonkka promootorin ja gratistan kunniaksi

Promootion gratista Helena Boman, helena.boman@adm.jyu.fi, puh. (014) 260 1015

A Finn-nese-ish Story

Cold, quiet, reserved, wary of foreigners, suicidal, alcoholics. I guess these are many people's preconceptions of the Finnish. My experience so far has shown me of course that this isn't the case. The people I have met here have been warm, welcoming and always happy to help. OK so the Finns like to drink but I don't think they drink anymore than the Brits do.

I'll begin my story from the moment I arrived at Jyväskylä train station. Having taken all the free biscuits and drank enough coffee to keep me awake for a few days I stepped off the train. My AIESEC buddies Olga, Tiia and Jussi were there to greet me. I approached Olga first as she was the only one I recognized from Facebook. OK, so do I hug her or shake her hand? Personal instincts tell me I should hug her but my "research" on Finnish culture tells me that I should, "shake her hand, there is no need to bring over the other hand to affirm the handshake". So of course once personal space had been breached I held out my hand and she held out her arms. Ahhh... my first mistake!

Having got over my embarrassment our journey continued by car to Kortepohja which would be my home for the next 3 months. The rent was cheap so I must admit I was expecting something a little less than satisfactory. When we arrived I was surprised at the size of my bedroom, it was bigger than any room I had lived in before. But the kitchen, where was the rest of it? Why were there plates stacked above the sink? Hmm... this drawer is broken already. Later I took a closer look at the broken drawer and realized it was a chopping board. After a week or so I got used to the small kitchen and *that thing above the sink*. In fact now I see it totally makes sense and I wonder why I've not seen it in other countries. Maybe *that thing above the sink* will be my new business venture. Contact me if you want to buy some shares?

All is not play out here, I have to work too you know! But who says you can't have a little fun at work? Spending time with my workmates has been fun and interesting. They have all been very welcoming and interested in getting to know me and about my life in England. Have you met the royal family? Who is Prince William dating now? Do you wear shoes into your house? In the same way they have learnt about me I have been able to learn from them. My Finnish teacher Helena taught me how to count as well as other basic phrases. Importantly I learnt the difference between

pu la and pulla, kukka and kuka, kuusi and... well you get my point. Then my history teacher Liisa has given me knowledge about Jugendstil architecture which is of course different from Art Nouveau. Wikipedia tells me differently but of course I trust my Finnish historical expert more.

Admittedly prior to arrival I thought my ethnicity and obvious Non-European looks would cause me some problems. But besides initial greetings and telling people I am from England, often met with the confused response "really?", I have not been abruptly made aware of my Chinese ethnicity. I guess this is because the Jyväskylän... ermm.. the Jyväskyläins... the "locals" are used to the numerous foreigners coming to study in the area.

Things I miss from England are; fish and chips with mushy peas, Heinz baked beans, 'proper' sausages and of course cheaper nicer *full* pints of beer. All is not doom and gloom though since I have picked up appreciation for pulla, Karelian pies, reindeer (sorry Rudolph) and the ever refreshing gin long drink. When I return to England I will miss these Finnish delicacies as well as all the great people I have met out here. One thing is for sure though, I am definitely not going to miss salmiakki! How can people eat that stuff?!

*Richard Ling
AIESEC trainee from England who worked in PR and information during this autumn*

Väitökset

28.11. klo 12, Villa Rana, Blomstedtin sali. **FM Paula Salmen** psykologian väitöskirjan *Nimeäminen ja lukemisvaikeus: kehityksen ja kuntoutuksen näkökulma* tarkastustilaisuus. Vastaväittäjänä dosentti Tapio Korhonen (Turun yliopisto) ja kustoksena professori Timo Ahonen.

28.11. klo 12 Villa Rana, Paulaharjun sali. **FM Jukka Piipon** psykologian väitöskirjan *Trust, Autonomy and Safety at Integrated Network – and Family-oriented Model for Co-operation and at Need-Adapted Approach. A Qualitative study* tarkastustilaisuus. Vastaväittäjänä professori Pekka Larivaara (Oulun yliopisto) ja kustoksena professori Jukka Aaltonen.

29.11. klo 12, Villa Rana. **FM Juha Lehrbäckin** matematiikan väitöskirjan *Weighted Hardy inequalities and the boundary size* tarkastustilaisuus. Vastaväittäjänä professori Eero Saksman (Helsingin yliopisto) ja kustoksena professori Pekka Koskela.

29.11. klo 12, Historica, H320. **FL Riikka Mahlamäki-Kaistisen** kirjallisuuden väitöskirjan *Mätänevän velhon taidejulistus. Intertekstuaalisuus ja -figuraalisuus Apollinainen teoksessa L'Enchanteur pourrissant* tarkastustilaisuus. Vastaväittäjänä professori Kai Mikkonen (Helsingin yliopisto) ja kustoksena professori Tarmo Kunnas.

29.11. klo 12, Villa Rana, Blomstedtin sali. **Psm Johanna Rantasen** psykologian väitöskirjan *Work-Family Interface and Psychological Well-Being: Personality and Longitudinal Perspective* tarkastustilaisuus. Vastaväittäjänä professori Arnold Bakker (University Rotterdam) ja kustoksena professori emerita Lea Pulkkinen.

29.11. klo 12, Agora, Auditorio 2. **KTL Henri Teittisen** laskentatoi-

men väitöskirjan *Näkymätön ERP. Taloudellisen toiminnanohjauksen rakentuminen* tarkastustilaisuus. Vastaväittäjänä professori Janne Järvinen (Oulun yliopisto) ja kustoksena professori Marko Järvenpää.

29.11. klo 12, Ambiotica, YAA303. **FM Carita Lindstedtin** ekologian ja ympäristönhoidon väitöskirjan *Maintenance of variation in warning signals under opposing selection pressures* tarkastustilaisuus. Vastaväittäjänä professori John A. Endler (University of Exeter, U.K.) ja kustoksena professori Johanna Mappes.

2.12. klo 12, Agora, Auditorio 2. **MA Gavin Pricen** psykologian väitöskirjan *Numerical Magnitude Representation in Developmental Disorders of Arithmetic and Reading: Behavioural and Brain Imaging Studies* tarkastustilaisuus. Vastaväittäjänä professori Erno Lehtinen (Turun yliopisto) ja kustoksena professori Heikki Lyytinen.

5.12. klo 12, Villa Rana, Blomstedtin sali. **Psm Marja Hätisen** psykologian väitöskirjan *Treating job burnout in employee rehabilitation: changes in symptoms, antecedents and consequences* tarkastustilaisuus. Vastaväittäjänä professori Anna-Liisa Elo (Tampereen yliopisto) ja kustoksena professori, dosentti Ulla Kinnunen.

5.12. klo 12, Ambiotica YAA303. **FM Sanna Bomanin** ekologian ja ympäristönhoidon väitöskirjan *Ecological and genetic factors contributing to invasion success: The northern spread of the Colorado Potato Beetle (Leptinotarsa decemlineata)* tarkastustilaisuus. Vastaväittäjänä professori Mats Björklund (Uppsala universitet, Ruotsi) ja kustoksena dosentti Leena Lindström.

8.12. klo 12, Ylistö, KEM4. **FM Anna Lähteen** orgaanisen kemian väitöskirjan *Production and surface modifi-*

cation of pharmaceutical nano- and microparticles with the aerosol flow reactor tarkastustilaisuus. Vastaväittäjänä professori Hidehiro Kamiya (Tokyo University of Agriculture and Technology, Japani) ja kustoksena akatemiaprofessori Kari Rissanen.

12.12. klo 12, Villa Rana, Blomstedtin sali. **FM Anna Mäkelän** biotekniikan väitöskirjan *Towards Therapeutic Gene Delivery to Human Cancer Cells: Targeting and Entry of Baculovirus* tarkastustilaisuus. Vastaväittäjänä professori Markku Kulomaa (Tampereen yliopisto) ja kustoksena professori Christian Oker-Blom.

13.12. klo 12, Liikunta, L304. **LitM Susanna Iivosen** liikuntapedagogiikan väitöskirjan *Early Steps -liikuntaohjelman yhteydet 4–5-vuotiaiden päiväkotilasten motoristen perustaitojen kehitykseen* tarkastustilaisuus. Vastaväittäjinä professori Soili Keskinen (Turun yliopiston Rauman opettajankoulutuslaitos) ja LitT Anneli Pönkkö (Oulun yliopiston Kajaanin yliopistokeskus) sekä kustoksena professori Jarmo Liukkonen.

13.12. klo 12, Villa Rana, Blomstedtin sali. **KL Matti Rautiaisen** kasvatustieteen väitöskirjan *Keiden koulu? Aineenopettajaksi opiskelevien käsityksiä koulukulttuurin yhteisöllisyydestä* tarkastustilaisuus. Vastaväittäjänä professori Arja Virta (Turun yliopisto) ja kustoksena professori Pauli Kaikkonen.

13.12. klo 12, Historica, H320. **KM Sanna Uotisen** erityispedagogiikan väitöskirjan *Vanhempien ja lasten toimijuuteen konduktiivisessa kasvatuksessa* tarkastustilaisuus. Vastaväittäjänä professori Eija Kärnä-Lin (Joensuun yliopisto) ja kustoksena professori Paula Määttä.

19.12. klo 12, Agora, Auditorio 3. **KTM Tuula Nousiainen** tietojärjestelmätieteen väitöskirjan

Children's Involvement in the Design of Game-Based Learning Environments tarkastustilaisuus. Vastaväittäjänä professori Jari Multisilta (Tampereen teknillinen yliopisto, Porin yksikkö) ja kustoksena dosentti Marja Kankaanranta.

2009

23.1. klo 12, Agora, Auditorio 2. **TtM Marjo Wallinin** fysioterapian väitöskirjan *Community-dwelling older people in inpatient rehabilitation: Physiotherapists' and clients' accounts of treatments, and observed interaction during group sessions* tarkastustilaisuus. Vastaväittäjänä professori Marja Vaarama (Lapin yliopisto) ja kustoksena professori Ari Heinonen.

30.1. klo 12, Mattilanniemi, MaA 211. **YTL Olli-Pekka Moision** filosofian väitöskirjan *Essays on Radical Educational Philosophy* tarkastustilaisuus. Vastaväittäjänä professori Michael A. Peters (University of Illinois at Urbana-Champaign) kustoksena professori Sami Pihlström.

Tapahtumat

2.12. klo 10, Agora, Auditorio 1. Esitelmätilaisuus **100 vuotta suomalaista muikkututkimusta – mitä on opittu?** Tilaisuuteen on ilmoitettavana ennakkoon. Ilmoittautuminen ja lisätiedot: Timo J. Marjomäki, puh. 014-260 23 24, tmarjoma@bytl.jyu.fi, <http://users.jyu.fi/~tmarjoma/muikkututkimus100vuotta>

2.12. klo 18, Seminaarinmäki, päärakennus C1. **Kulttuuri kasvaa lähellä -luentosarja: Kulttuuri ja kestävä kehitys.** Luennoivat tutkija, PhD Inger Birkeland Bergenin yliopistosta aiheenaan Cultural Policy as Environmental Policy ja YTT Katriina Soini Jyväskylän Yliopistosta aiheenaan Kulttuuri-

sen kestävyuden kartta. Luento on osa Suomen kulttuurirahaston Keski-Suomen rahaston 50-vuotisluentosarjaa. Lisätiedot: www.skr.fi

3.12. klo 12, Seminaarinmäki, päärakennus C1. **Virkaanastujaiset.** Virkaan astuvat biomekaniikan professori Janne Avela ja soveltavan kielentutkimuksen professori Tarja Nikula. Lisätiedot: Liisa Harjula, puh. (014) 260 1043, tiedotus@jyu.fi

3.12. klo 14, Seminaarinmäki, päärakennus C1. **Terveys ja hyvinvointi -luento: Onko ravintomme turvallista – elintarvikevalvonta tänä päivänä,** luennoitsijana johtaja, elintarvikeylitarkastaja Maija Hatakka. Lisätiedot: Jenni Havela, puh. (014) 260 3738, jenni.havela@jyu.fi, <http://kesayo.jyu.fi/ikaantyyvienyliopisto/>

4.12. klo 14, Mattilanniemi, MaA103. **Martti Takala Studia**

Generalia. Professori Peter C.M. Molenaar luennoi aiheenaan The scientific study of the individual: Its necessity, rationale and prospects. Lisätiedot: Jari-Erik Nurmi, puh. 014 260 2857, nurmi@psyka.jyu.fi tai Raija Mehto, puh. 014 260 2853, raija.mehto@psyka.jyu.fi

9.12. klo 9, Mattilanniemi, MAC 102 ja MaD302. **Monikulttuurisuus ja vuorovaikutus -osaamiskeskuksen syysseminaari.** Lisätiedot: Outi Fingerroos, puh. (014) 260 1236, oufinger@campus.jyu.fi, www.jyu.fi/hum/laitokset/monikulttuurisuus/monikulttuurisuus

10.10. klo 14, Seminaarinmäki, päärakennus C1. **Luento: Pastori, kirjailija Jaakko Heinimäki: Jeesuksen asema Lähi-Idän uskonnoissa.** Lisätiedot: Jenni Havela, puh. (014) 260 3738, jenni.havela@jyu.fi, <http://kesayo.jyu.fi/ikaantyyvienyliopisto/>

Hotelli Milton

Hannikaisenkatu 29, 40100 JYVÄSKYLÄ
Puhelin (014) 3377 900 info@hotellimilton.com
www.hotellimilton.com

Yksi kuva yliopistosta

Minut pysäytti kerran ryhmä eksyksissä olevia ulkomaalaisia tutkijoita, jotka katselivat hämillään yhtä yliopiston opastetauluista. Ryhmäläiset osoittautuivat semiotiikan tutkijoiksi, jotka eivät olleet ymmärtäneet kyltin sanomaa.

Ulkomaalaiset semiotikot olivat varmasti alansa ehdottomia huippuosajia. Ongelman ydin on siinä, että kartta ja maasto ovat kaksi eri asiaa. Kartta on kulttuurisidonnainen kuvaus jostakin kohteesta, ja myös sen tulkitseminen on subjektiivista. Viisi semiotikkaa pystyy luomaan samasta opastetaulusta viisi täysin erilaista tulkintaa.

Suomalainen yhteiskunta on itsessään laatujärjestelmä, jossa ihmisiltä edellytetään erilaisia asioita. Hyvä käytännön esimerkki tästä ovat taannoiset kunta-vaalikampanjat. Vaalitulaisuuksissa ei juuri näkynyt viittomakielen tulkkeja, koska tilaisuuksien järjestäjät olettivat kaikkien paikalla olijoiden olevan normaali-kuuloisia.

Kuten semiotiikan tutkijat osoittivat, tämän lisäksi ihmisiltä edellytetään kulttuurista taitoa ymmärtää näkemänsä ja kuulemansa. Oman osaaamisen soveltaminen eri sosiaalisissa viitekehyksissä ei ole aina yksinkertaista. Mikäli ihminen pitää omaa tulkintaansa ensiarvoisena, hän luo samalla itsestään sen laatujärjestelmän, johon ympäröivän maailman olisi sopeuduttava.

Arviointikriteerien luominen on maailman kartoittamista. Samalla asioille ja ihmisille määritellään yhteinen

olemisen tapa, tietty standardi, jonka tulisi kertoa ulkopuolisille jotakin.

Arvio ei koskaan ole tarkka kuvaus, kuten itse sanakin vihjaa. Opastetaulu on yksi mahdollinen tapa esittää muille se, mikä yliopisto on. Vaikka opastetaulun tavoitteena on kaikenkattava esittämisen standardi, sen tulkinnan tuloksena voi syntyä viisi erilaista asiantuntijalausuntoa.

Semiotikot muuten etsivät rakennusta, joka oli niin uusi, ettei sitä oltu vielä ehditty merkitä opastetauluun. Jälkeenpäin olen usein miettinyt, tunnistaako kaikki todelliset uudistukset siitä, että ne tulevat erilaisten standardien ulkopuolelta.

Nooa

Sign language teacher training shapes impressions of living with hearing impairments

Sign language teacher training has been arranged at the University of Jyväskylä for ten years.

– The main philosophy of sign language teacher training is that all teaching includes a sign language perspective. Also, recognition of the sign language culture is very important in the studies. Studies in education science move along side by side with this philosophy, says **Jaana Keski-Levijoki**, Head of Training and Education of sign language teacher training.

To date, a little over 30 students have completed the teacher training.

– We have had a student intake four times so far; the last time a year ago. The students have a desire for more and more training, especially in sign language. This is the only way they can adopt the actual teaching skills they need.

Students graduate as sign language teachers, but at the moment on-

PETTERI KIVIMÄKI

ly half of them work as teachers.

– Many work in the field of professional training or as translator trainers. For this reason, it is necessary to expand the title that the students receive, says Keski-Levijoki.

Teacher training is very important

for the hearing impaired community.

– Through these teachers, sign language and sign language culture are spread across Finland. Together, we shape the view of what it is like to live with a hearing impairment in this world.

Being cool: English as Finland's third language

English is increasingly a part of our everyday parlance. We catch convenient words and phrases from English and make them fit our mouths and complement our native tongue. For young people in particular, English seems to be part of each and every sentence they utter.

– For young people, English is a self-explanatory, everyday linguistic resource that is often linked to their hobbies, for example, sports or internet communities, says Professor **Sirpa Leppänen** from the Research

Unit for Variation, Contacts, and Change in English at the University of Jyväskylä.

There is often discussion and even debate in public about the effects of English on the Finnish language, but there has previously been little research-based information on the topic. The recently published book *Kolmas kotimainen* (Third official language), edited by Professor Leppänen, Professor **Tarja Nikula**, and Postgraduate student **Leila Kääntä**, provides current and research-based information about how English is used in different circumstances in Finnish society, what the implications are in relation to its use, and how it lives alongside Finnish.

The articles in the book show that, for many people in Finland,

English is in fact the third official language and an everyday communication resource. Especially in the parlance of young people, English is, along with Finnish, an important means for expressing identity and expertise.

Auditing is here

The Departments of Information Systems Management, Biological & Environmental Science, Chemistry, History & Ethnology, Communication, Teacher Education, Education Research, Health Sciences, Economics, Psychology, in addition to Information Management Centre, Con-

tinuing Education Centre, International Office, and Financial Services. At least the staff of these departments and units will be interviewed during December 1st – 3rd, 2009 by the auditing group assigned by the Finnish Higher Education Evaluation Council (FINHEEC) as part of the University of Jyväskylä's audit.

– The breadth of the auditing came as a surprise. However, it is good that the perspectives and opinions of almost all of the University's units on the quality assurance work come across, says University Quality Manager **Pirjo Halonen**.

The auditing assesses how the University develops the quality of education and its other functions and whether the quality assurance works according to the targets set by the University.

Whether the University of Jyväskylä passes the audit will remain to be seen in March-April 2009 when the results become available. Whatever the result may be, quality assurance work at the University continues.

– Quality assurance is a continuous development. If we do not pass the audit, we will concentrate on solving any existing problems. One of the key development projects is to find a way to utilize the information received from the auditing as a resource for development.

The University of Jyväskylä's ambitious goal is to achieve a quality certificate in the year 2011.

PETTERI KIVIMÄKI

vitriini

Auringonkukan siemeniä, kiitos!

Mikä?

Keski-Suomen Luontomuseon Perintönä ympäristö -näyttelyn Kevättalven jäätä -dioraama, jossa lintulaudalla vierailevat sinitiaainen, talitiaainen, pyrstötiainen, keltasirkku, viherpeippo, punatulkku, varpunen ja mustarastas. Dioraama tarkoittaa maisemamallia tai asetelmaa, joka esittää esimerkiksi tilannetta luonnossa. Dioraaman suunnittelusta ja toteutuksesta ovat vastanneet konservattori **Hannu Ahonen**, suunnittelija **Kirsi Hänninen** ja museomestari **Tapani Kahila**.

Mitä?

Suomen runsaasta 240 pesimälajista noin 70 jää sinittelemään talven yli. Ihmisen tarjoama talviruokinta auttaa monen talvehtivan linnun selviytymisessä kevääseen. Talviruokinnan vaikutukset näkyvät linnustossamme: talitiaisen, sinitiaisen ja viherpeipon kannat ovat moninkertaistuneet viime vuosikymmenten aikana ilmeisesti paljolti talviruokinnan vuoksi. Ruokinnan ansiosta myös yhä useampi mustarastas talvehtii Suomessa.

Myös uhanalaiset lajit saavat apua talviruokinnasta. Esimerkiksi valkoselkätikalle viedään läskinpaloja metsään. Valkoselkätikka ja lukemattomat muut metsälintulajimme kärsivät sopivien ruokailu- ja pesimäalueiden puutteesta.

Miten?

Kun maa jäätyy tai peittyy lumeen, on sopiva aika aloittaa talviruokinta. Vaikka pikkulintujen talviruokinta onkin perinteisesti yhdistetty jouluun, pitäisi aloitettua talviruokintaa jatkaa yhtäjaksoisesti aina siihen asti kunnes keväällä maa on paljas ja sula.

Linnuille maistuu monenlainen ruoka, mutta erityisesti auringonkukan siemenet, murskatut pähkinät, kaura, rasva ja tali ovat lintujen herkkuja. Mustarastalle kelpaavat

TAPANI KAHILA

myös hedelmät ja marjat.

Ilmastonmuutoksen vaikutuksesta Suomen linnuston ennustetaan monipuolistuvan. Esimerkkeinä uusista lintulaudoille ilmestyneistä lajeista ovat muun muassa pikkuvarpunen ja pyrstötiainen.

Maahan pudonneet jyvät ja muu ruoka houkuttelevat paikalle myös jyrjsijöitä, kuten hiiriä, myyriä ja joskus rottiaakin. Myöskään oravat eivät ole vieras näky lintulautoilla. Pikkulintujen lisäksi isommatkin linnut tarvitsevat talvella lisää ruokaa, ja usein myös niitä voi tavata lintulautojen ympäristöstä. Petolinnut ja -nisäkkäät puolestaan saalistavat lintulautoille kerääntyviä pikkulintuja ja jyrjsijöitä.

Eri lähteistä kokosi Keski-Suomen Luontomuseon museologian harjoittelija Veera Hietanen. Museon luonnontieteellinen osasto eli Keski-Suomen Luontomuseo sijaitsee Vesilinnassa, Jyväskylän Harjulla.

Kiitän koko henkilökuntaamme, opiskelijoitamme ja yhteistyökumppaneitamme erinomaisia tuloksia tuottaneesta vuodesta ja hyvästä yhteistyöstä sekä toivotan teille kaikille

Rauhaisaa joulua ja menestystä vuodelle 2009

Kirjaston
tuotteita

Perinteiset Joulumyyjäiset

Yliopiston
PR-tuoteutuuksia,
kuten juhluvuoden
kalenteri
(kuvassa)

yliopiston kirjastossa
9.–10.12.2008 klo 10–15

Tervetuloa!

Luontomuseon
kaupan
kortteja ja julkaisuja
sekä Diaarion
tuotteita

Kalenterin on suunnitellut FT
Jussi Jäppinen, joka sai
vastikään Suomen
tietokirjailijoiden
tietokirjailijapalkinnon.

Latu auki...

Opi hiihdon salat Reijo Jylhän opoin.

Viihdy ja harrasta kesät ja talvet keskellä Vuokattia

Majoitu tasokkaasti

VuokattiSportin Chalets-vapaa-ajanasunnot tarjoavat uuden tasokkaan tavan lomaillla Vuokatissa ja nauttia Urheiluopiston tarjonnasta

Uusi-Uutela hotelli/huoneistohotelli ja Tennisniemen loma-asunnot antavat myös upeat puitteet koko perheen viihtymiseen Vuokatissa.

Suomen johtava maastohiihdon harrastekeskus tarjoaa mahtavat puitteet aktiiviseen lomailuun vuoden ympäri.

Yhdessä tekeminen, ilo ja hauskuus luonnehtivat Vuokatin Urheiluopiston lomia ja sytyttävät koko perheen uusiin liikuntaharrastuksiin. Majoitusuoneen ovelta avautuvat niin luonto kuin hiihtoladut ja muut mukavat harrasteetkin.

Vuokatin Urheiluopistolla on kymmenittäin erilaisia harrastepaikkoja ja lajivalikoima on monipuolinen. Uusiutuneen ravintolamme noutopöydästä voit nauttia mahtavan lounaan tekemisen lomassa ja päättää aktiivinen päivä ranta-aunaa lämmössä.

VuokattiSport on myös työhyvinvoinnin ja työssä jaksamisen asiantuntija. Ohjelmassa on muun muassa työkyvyn kartoitus, työyhteisön kehittäminen, kuntoremontit tai tiimien ja johtoryhmien kehittämis- ja virkistämispäivät.

VuokattiSport ❄️

Vuokatin Urheiluopisto
Puh. 08 619 11, fax 08 664 0134
sporthotel@vuokattisport.fi
www.vuokattisport.fi